

# Niedersachsen' daki Yatırımınız

Gateway to the World

NGlobal adına yayınlanmıştır

**NGlobal**

**Niedersachsen Global GmbH**

Osterstraße 60 | D-30159 Hannover – Almanya

T +49 511 89 70 39-0

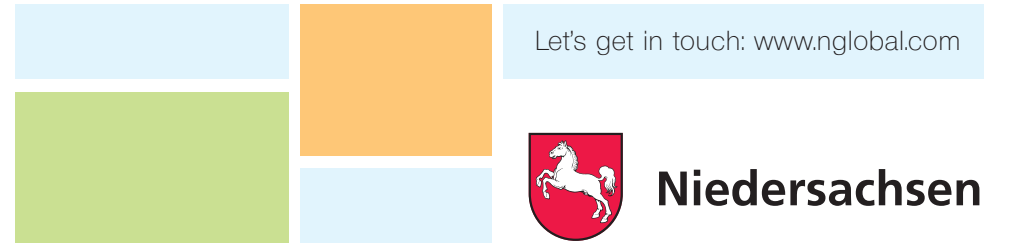
F +49 511 89 70 39-69

info@nglobal.com | www.nglobal.com

Redaksiyon:

Herfurth & Partner Rechtsanwaltsgesellschaft mbH

www.herfurth.de



Let's get in touch: [www.nglobal.com](http://www.nglobal.com)



**Niedersachsen**

German for Business.

## İçindekiler



Hoş Geldiniz	04
A. Ekonomi Merkezi Niedersachsen	06
B. Sözleşme Akdetme Pratiği	11
C. Satış Ortağı	12
D. İthalat, İhracat ve Gümrük	14
E. Şirketlerin Hukuki Formları	15
F. Limited Şirket (GmbH)	23
G. İş Faaliyetine Başlama	31
H. Personel, İş ve Almanya'ya Giriş	35
I. Piyasa ve Rekabet	40
J. Niedersachsen'da Danışma ve Destek	48

## Hoş Geldiniz

Niedersachsen Global, kısaca NGlobal, Niedersachsen Eyaleti merkezi ekonomi destekleme kuruluşu olarak, International Promotion Agency IPA'nın Niedersachsen Eyaleti Ekonomi Bakanlığı dış ekonomi bölümünün 01 Ocak 2009 tarihinde bir araya gelmesiyle oluşturulmuştur.

NGlobal'in ana faaliyet alanı dış ekonominin desteklenmesi, ekonomi kuruluşlarının eyalete yerleştirilmeleri, ekonomi yerleşme alanlarının pazarlanması ve ulusal ve uluslararası fuar faaliyetlerinden oluşmaktadır. NGlobal, Niedersachsen'da yerli ve yabancı şirket ve yatırımcıların direkt başvurabilecekleri başlıca kuruluştur.

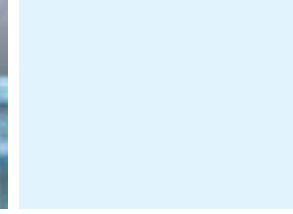
NGlobal, faaliyetlerini Niedersachsen'da genişletmek isteyen yabancı şirketlere danışmanlık hizmetleri sunup onlara refakat etmekte ve yabancı pazarlara açılmak isteyen Niedersachsenlı şirketlere dış ekonomi hakkında bilgi ve teklifler götürmektedir.

NGlobal, ortakları ile birlikte Çin, Küba, Hindistan, Polonya, Rusya, Suudi Arabistan, İskandinavya, Güney Afrika, ABD ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde temsilcilik büroları açmıştır.

Niedersachsen'in yatırım bölgesi olmasını gerektiren bir çok neden vardır. Eyalet Başkenti olan Hannover dünyanın en önemli fuarları olan CeBIT ile Hannover Fuarı'nın düzenlendiği, kuzeyden güneye ve doğudan batıya seyreden kara ve demiryolu nakliyat yollarının kesiştiği noktada bulunmaktadır.

Eyalet dünyaca tanınan Volkswagen AG şirketi ile gurur duymaktadır. Niedersachsen aynı zamanda bir sürü başarılı banka, sigorta şirketi ve farklı branşlarda faaliyet gösteren ve uzmanlaşmış binlerce küçük ve orta ölçekli işletmenin de bir arada bulunduğu bir yerdir.

Bu broşür yerli ve yabancı yatırımcıların kolayca kullanabileceği, içinde hukuki açıklamaların ve özellikle Niedersachsen'daki danışmanlık ve destek kurumları hakkında



bilgilerin bulunduğu, yol gösterici bir kılavuz mahiyetinde Hannover'deki Herfurth & Partner Rechtsanwalts-gesellschaft GmbH avukatlık şirketiyle işbirliği halinde düzenlenmiştir.

NGlobal'in sunduğu hizmetler yelpazesine ilişkin detayları [www.nglobal.de](http://www.nglobal.de) sitesinden edinebilirsiniz.

Gelin görüşelim – NGlobal uzman grubu.

### Niedersachsen'in önde gelen sektörleri:

- Makina ve tesis yapımı
- Mobilite (Otomotiv, lojistik, hava ve uzay yolculuğu, telematik)
- Enerji sektörü
- Gıda sektörü
- Yaşam bilimleri, sağlık sektörü
- Medya ve hizmet sektörü

## A. Ekonomi Merkezi Niedersachsen

Niedersachsen'da dünyanın her yerinden gelen girişimciler için mükemmel faaliyet alanları mevcuttur. Eyaletin danışmanlık ve destek kurumları başından itibaren yatırımcılara kapsamlı yardımlar sunmaktadır.

Bu broşürle Niedersachsen'da ekonomik faaliyetlerini planlama ve gerçekleştirmede yabancı uyruklu girişimcilere yardım sunularak, buradaki faaliyetlerinin başlangıcında kolaylık sağlanması amaçlanmaktadır. Broşür detaylı bir hukuki danışmanlığın yerini tutmasa da, hukuki ve pratik alanlardaki kurallar hakkında genel bilgiler sunmaktadır.

### I. Niedersachsen – Önde gelen sektörler

Dünya çapında işler ve güçlü küçük ve orta ölçekli işletmeler

Volkswagen, Continental, TUI, Airbus, Salzgitter Stahl veya Papenburg'daki Meyer Tersanesi gibi dünyaca tanınan işletmelerin yanı sıra, uluslararası alanlarda başarılı olan küçük ve orta ölçekli işletmeler de eyalette bulunmaktadır.

Niedersachsen'daki küçük ve orta ölçekli işletmeler, ticaret, zanaat, sanayi, üretim ve hizmet sektörü ile serbest meslek alanlarında tüm ekonomik faaliyetin hemen hemen yarısını sağlamaktadır. İşletmelerin çoğunluğunu küçük ve orta ölçekli işletmeler oluştururken, çalışanların % 70 i de küçük ve orta ölçekli işletmelerde çalışmaktadır.

#### *Yenilik ve kalifiye insan kaynakları*

Dünyaca çapında işler ve 40.000 i aşkın küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşan dengeli yapısıyla Niedersachsen, geçtiğimiz senelerde dünya piyasasında giderek kuvvetlenen bir yenilik ve teknoloji merkezine dönüşmüştür.

Niedersachsen'in yenilik kültürü, eyaletteki ortaklıklara ve destek programlarına da yansımaktadır. Bunun yanı sıra eyalet, üniversiteler, akademiler ve işletmeler arasındaki bilgi alışverişinde aracılık yapan yoğun bir ihtisas merkezi ağına da sahiptir.

Yüksek okullar, araştırma kurumları ve özel işletmeler arasında kurulu olan bu sıkı bağ,

bilimsel kazanımların hızlı bir şekilde yeni ürün, süreç ve hizmetlere dönüştürülmesini sağlamaktadır. Çok eski bir geçmişe sahip Clausthal-Zellerfeld, Braunschweig ve Göttingen Üniversiteleri, Hannover Tıp Fakültesi ve sayısız üniversite araştırma kurumları tüm dünyaca tanınmıştır. Göttingen Üniversitesi Almanya'daki "Mükemmellik Üniversitesi"<sup>1</sup> sıfatını almaya layık görülen dokuz üniversiteden biridir.

#### *Geniş pazar*

Niedersachsen 50.000 km<sup>2</sup> yüzölçümü ile Almanya'nın ikinci büyük eyaleti olup, 8 milyonu aşan nüfusu ile Almanya'nın nüfusu en kalabalık eyaletleri arasında yer almaktadır.

#### *Mükemmel alt yapı*

Eyaletin deniz yolları, demir yolları ve karayolları ağı, Hannover'deki uluslararası havaalanı ve gelişmekte olan Münster/Osnabrück Havaalanı ile ekonomi alanlarının birbirine bağlanması mükemmel bir şekilde sağlandığından, işletmeler, faaliyetleri esnasında bu mükemmel alt yapıdan faydalanabilirler. Bunun yanı sıra Emden, Wilhelmshaven veya Cuxhaven limanlarının da aralarında bulunduğu bir dizi deniz limanı da bir kıyı eyaleti olan Niedersachsen'da bulunmaktadır.

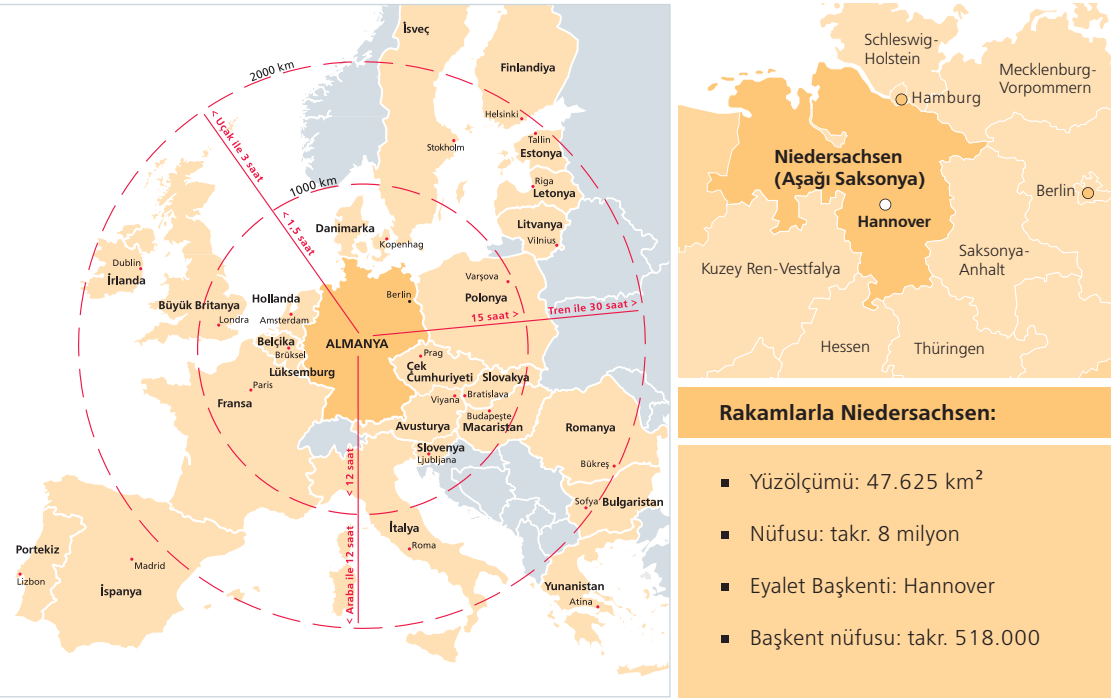
#### *Coğrafik konum ve AB'nin genişlemesi*

Niedersachsen'in Avrupa'nın merkezinde bulunması da işletme merkezi konumunda olmak açısından önemli bir etkidir. 01 Ocak 2007 tarihinde Bulgaristan ile Romanya'nın katılması ile, AB'nin Doğu Avrupa'ya yönelik genişleme süreci devam etmiştir. Bundan önce 01 Mayıs 2004 tarihinde ise 10 Doğu Avrupa ülkesi AB'ye katılmıştır. Böylece AB artık 27 ülkeyi kapsayan bir topluluk haline gelmiştir. Genişleme süreci bundan sonra da Doğu Avrupa'ya yönelik olarak devam edecektir. Doğu Avrupa'daki komşu ülkelere yakın konumda bulunan ve güçlü bir ekonomiye sahip olan Niedersachsen Eyaleti, eski ve yeni üye ülkeler arasında önemli bir rol oynamaktadır.

#### *Uluslararası merkez*

Deutsche Messe AG fuar şirketinin düzenli olarak gerçekleştirdiği CeBit ve Hannover Messe gibi fuarların yanısıra, uzun senelerden beri Niedersachsen'da yaşamakta olan yabancı uyruklu kişiler de eyaletin uluslararası merkez olması yolunda katkıda bulunmaktadır. Hannover'de, kent ve dolaşısıyla tüm Niedersachsen Eyaleti'nin ekonomik ve kültürel çeşitliliğine katkıda bulunan çok sayıda İspanyol, Türk ve İtalyan kökenli insanlar yaşamaktadır.

<sup>1</sup> Alm.: Exzellenz-Universität



### Eyaletin özel danışmanlık hizmeti ve dünya çapında ilişkiler

Niedersachsen Eyaleti buradaki Alman ve yabancı şirketlere kapsamlı bir danışmanlık hizmeti sunmaktadır. Eyaletin kendi kuruluşu olan NBank ile yeni kurulmuş olan Merkezi ve Dış Ekonomiye Destekleme Şirketi Niedersachsen Global (NGlobal), şirketlere kapsamlı bir danışmanlık sunarak, iç ve dış ülkelerde ilişkiler kurmakta ve amaca yönelik destek programları önermektedir.

Niedersachsen Eyaleti bunun yanısıra tek başına veya ortaklarla birlikte dış ülkelerde

çok sayıda temsilciliklere sahiptir. Birleşik Arap Emirlikleri, Polonya, Rusya, Çin, Hindistan ve Japonya'nın yanısıra, Niedersachsen Eyaleti'nin Amerika Birleşik Devletleri, Küba ve İskandinavya'da da temsilcilikleri bulunmaktadır. 2010 senesinde ise Brezilya'da da temsilcilik kurulacaktır.

### Yüksek seviyede hukuki güven

Sanayileşmiş tüm ülkelerde olduğu gibi Almanya'da da günlük iş pratiği hukuki kurallar tarafından belirlenmektedir. Alman piyasasında faaliyette bulunan yabancı bir işletmenin, menfaatlerini başarıyla yerine

getirebilmek için, hem piyasayı iyi tanınması ve ülkenin sosyal ve toplumsal şartları hakkında iyi derecede bilgi sahibi olması, hem de hukuki imkanları bilmesi gerekir. Almanya'da işletme ve işletmecilerin hak ve yükümlülükleri, bir taraftan geniş bir sözleşme serbestisi ile belirlenirken, diğer yandan özellikle çalışanlara ve tüketicilere karşı olan yükümlülükler için, çok sıkı kurallar bulunmaktadır. Bu konuda yüksek mahkeme kararları da bulunmakta ve bunlar yalnızca bu alanla da sınırlı kalmamaktadır. Bu nedenle, hem Niedersachsen'da kurulmuş ve faaliyete geçmek isteyen işletmeler, hem de Niedersachsen'da bir işletme kurmak isteyen yabancı uyruklu kişilerin başarılı bir iş faaliyeti sürdürebilmeleri için hukuki konular hakkında bilgi sahibi olmak mutlak bir şart haline gelmiştir.

## II. Çevre teknolojisi ve rüzgar enerjisi – ana yetkinliklerden birisi

Kıyı eyaleti ve düz bir eyalet olması nedeniyle Niedersachsen, önceden tipik bir tarım eyaleti idi. Tarım, tarım sanayii ve beslenme ekonomisi halen Niedersachsen'ın önemli ekonomik öğelerinden birisini oluşturmaktadır. Ancak Niedersachsen aynı zamanda coğrafi avantajlarını da yeni teknolojilerin kullanılması için seferber etmiş ve rüzgar enerjisi alanında Avrupa'da lider bir konuma sahip olmuştur. Şu anda Almanya'da yenilenebilir enerji kaynaklarından kazanılan elektriğin ancak yarısı rüzgar enerjisi tesislerinden elde edil-

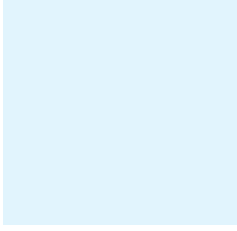
mektedir. Almanya genelinde rüzgar enerjisinin %40'a yakınına sağlandığı Niedersachsen bu alanda başı çekmektedir. Yeni alanların hizmete sunabilmesi için eyaletin kıyılarında sayısız denizüstü rüzgar santralleri kurulmaktadır. Tesislerin tedarikçileri ve üreticileri için lojistik destek merkezleri ise Emden ve Cuxhaven deniz limanlarıdır.

Bunların yanısıra rüzgar enerjisi sektörü yeni iş alanlarının oluşturulması açısından da giderek önem kazanmaktadır.

Niedersachsen geleneksel sanayi alanlarında da ön sıralarda yer almaktadır. Bu alanlar sürekli ilerleme ve yüksek seviyede araştırma ve geliştirme gerektirmektedir: Almanya doğal gaz üretiminin %90'ını sağlayan ve doğal gaz ve petrol üretiminde zengin bir geçmişe sahip olan Niedersachsen, üretim, işleme, nakliyat, derin sondaj ve depolama teknikleri alanlarında da kapsamlı bir bilgi birikimine sahiptir.

Otomobil ve gemi inşaatı da eyalette geleneksel olarak ağırlıklı olan alanlardır. Otomotiv sanayiinin yoğunlaştığı Wolfsburg-Hannover-Braunschweig ekonomik alanında, şimdiye kadar dünyada sadece burada görülen kapsamlı bir lojistik ve tedarikçi şirketler ağı ile araştırma ve geliştirme kurumları ağı oluşmuştur. Bu alanlar, yerli ve yabancı yatırımcılar için büyük bir potansiyel oluşturmaktadır.

Niedersachsen'daki önemli branşlarla ilgili ana verileri, her sene NGlobal tarafından



## B. Sözleşme Akdetme Pratiği

güncelleştirilip İngilizce olarak yayınlanan "Rakamlarla Niedersachsen<sup>2</sup>" isimli broşürden öğrenebilirsiniz.

[www.nglobal.de](http://www.nglobal.de)

### Niedersachsen'da enerji sektörü

- Geniş enerji yelpazesi: doğal gaz ve petrol, biokütle, rüzgar enerjisi

Denizüstü sanayi ve güneş enerjisi

- Mükemmel çevre koşulları: Başta rüzgar enerjisi sektörü olmak üzere enerji sektörü için mükemmel altyapı
- Yenilenebilir enerji sektöründe lider konum: Geleceğin teknolojilerinin yoğun kullanımı ve geliştirilmesi
- Çok çeşitli araştırma kurumları: Enerji sektörü için üniversite kürsüleri ve araştırma merkezleri

Alman hukukundaki uygulamalar, farklı hukuki ilkeleri takip ettiklerinden dolayı, Anglosakson hukukundan gelen firmalara yabancı gelir. Avrupa Birliği önemli konularda hukuksal düzenlemelerinin yaklaşması için çalıştığından, Kıta Avrupası'ndan gelen iş adamları giderek aynı ilkeleri benimsemektedirler. Buna karşın AB içinde de halen çok sayıda farklılıklar mevcuttur.

Genel Ticari Şartlar gibi önceden belirlenmiş sözleşmelerin içerikleri artık büyük ölçüde hukuki olarak denetlenebilmektedir. Diğer Avrupa ülkesi ve Avrupa dışı ülkelere nazaran Genel Ticari Şartlar Hukuku Almanya'da daha büyük önem kazanmıştır. Bunun gibi Mülkiyeti Muhafaza Hukuku da uluslararası olarak karşılaştırıldığında özel bir öneme sahiptir. Buna göre satış fiyatının tamamen ödenmesine kadar satılan malın sahibi satıcı olur.

Alman Medeni Kanunu (Bürgerliches Gesetzbuch, BGB) ile Ticaret Kanunu (Handelsgesetzbuch, HGB) bazı sözleşmeler için yalnızca belli ana hatların değiştirilmesi mümkün olmayan düzenleme formları öngörmektedir.

Borçlar Hukuku reformundan sonra uzaktan yapılan ticari işlere, Genel Ticari Şartlara, tüketici kredilerine ve kapıdan yapılan ticari işlere ilişkin düzenlemeler direk olarak Alman Medeni Kanunu'na alınmıştır. Yeni Borçlar Kanunu BM Alım Satım Kanunu'nun hükümlerini kısmen devraldığından, eski duruma nazaran şu anda Fransız ve Anglosakson hukukuna daha da yaklaşmış bulunmaktadır.

Diğer ülkelerle karşılaştırıldığında, genel ticari şartlarla ilgili hukuk normlarının Almanya'da çok yoğun hukuki denetim altında bulunduğu dikkati çeker. Sayıları az olan durumlar için oluşturulan sözleşmelere de genel ticari şartlara ilişkin düzenlemeler uygulanmaktadır. Böylelikle genelde kalıp metinlerle hazırlanan tüm sözleşmeler genel ticari şartlar denetiminin içine girer. Özellikle teslim şartları bunun önemli bir parçasıdır.

Sadece karşı tarafın bunları sözleşmenin akdedilmesinden önce inceleme imkanı bulması ve kabul ettiğini beyan etmesinden sonra genel ticari şartlar sözleşmenin bir parçası durumuna gelir.

<sup>2</sup> Alm.: "Niedersachsen in Zahlen"

## C. Satış Ortağı

Satış aracı ve özellikle ticari temsilciye ilişkin hukuk Avrupa genelinde standardize edilmiştir. Sözleşmenin sona ermesinden sonra ticari temsilcinin özel tazminat hakkı bulunduğuna ilişkin Almanya'daki uygulama artık AB'de de geçerlidir.

Almanya'da uzun vadeli iş faaliyetinin oluşması veya planlanması halinde yabancı şirket ile Alman satış aracı arasındaki ilişkiler önem kazanır. Geleneksel anlamda bunların en önemlileri ticari temsilciler, yetkili bayiler ve uygun alanlardaki franchise ortaklarıdır.

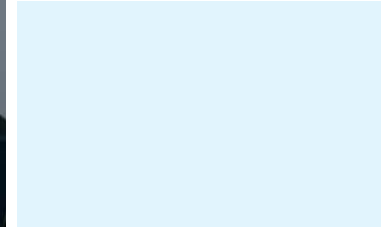
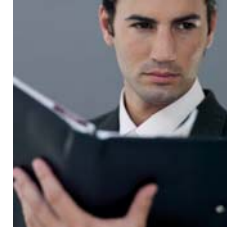
### I. Ticari temsilciler

Ticari temsilcilikler Almanya'daki yabancı şirketlerin büyük bir bölümü için vazgeçilmez bir satış yoludur. Başlangıçta piyasaya girebilmek ve daha sonra bir kardeş dağıtım şirketinin altında pazarın gereksinimlerini yerine getirebilmek için kullanılırlar. Örneğin tazminat talepleri ve iş güvencesi gibi konulardaki düzenlemelerden kaynaklanan efektif masraflarda şirket ve ticari temsilciliği arasındaki hukuki ilişkiler büyük rol oynayabilirler.

Ticari temsilcilik ilişkilerinde genelde sözleşmeye, sözleşmenin imzasına, ticari temsilcinin hukuki konumuna, iş sahibinin ve ticari temsilcinin sözleşme süresi esnasındaki hak ve yükümlülüklerine ve sözleşmenin sona erdirilmesine ilişkin sorular ortaya çıkar. Satış alanlarının sınırlandırılması ve bundan kaynaklanan komisyon talepleri, ticari temsilcilerin temsilcilik yetkilerinin türü ve kapsamı ve müşterilere karşı olan yükümlülükler konunun hassas noktalarıdır.

Ticari temsilciliğe ilişkin kanuni belirlemeler genelde AB Ticari Temsilcilik Yönergesi belirlemelerine dayanan ve ticari temsilciler lehine yorumlayan Alman Ticaret Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Uluslararası ticari temsilcilik sözleşmelerinde hangi hukukun geçerli olacağını taraflar esas itibarıyla sözleşmede kararlaştırabilirler. Ancak AB Adalet Divanı tarafından, sözleşme alanı AB sınırları dahilinde olan bir ticari temsilcinin konumunun kendi ülkesine nazaran daha olumsuz olamayacağı, açıkça kararlaştırılmıştır. Örneğin seçilmiş olan sözleşme ülke hukuku öngörmese bile, tazminat hakkı mevcuttur.



### II. Yetkili Bayiler

Yetkili bayiler üretici için satımı üstlenen bağımsız şirketlerdir. Ancak ticari temsilciden farklı olarak malı satın alıp satarlar.

Malı satın almakla yeni bir ticari adım oluşturduklarından, ticari temsilcilerle aynı konumda değildirler. Tabii ki komisyon üzerinden aracılık yapmaları da mümkündür. Ticari temsilcilerde de olduğu gibi yetkili bayiler münhasıran bir veya birkaç üretici için çalışabilirler.

Yetkili bayiler için Alman kanunlarında özel belirlemeler bulunmamaktadır. Bu konuda başta özel tazminat hakkı olmak üzere, kısmen ticari temsilcilik hukukundaki düzenlemelere göre karar verilmektedir. İşletmenin satış ağına önemli derecede katılmış olması ve sözleşmenin sona ermesinden sonra yetkili bayi müşterileri hakkındaki işletmeye bilgi sunulması halinde, yetkili bayi açısından da tazminat hakkı doğabilir.

## D. İthalat, İhracat ve Gümrük

Mal ithal edilmesinin planlanması halinde gümrük belirlemelerinin dikkate alınması gerekir.

Üçüncü ülkelerle sınırötesi mal trafiğinde ödenmesi gereken harç veya vergilere gümrük denilmektedir. Bir malın AB ekonomik alanına girişinde (ithal gümrüğü) veya buradan çıkışında (ihrac gümrüğü) gümrük idaresince vergilendirme yapılır ve ödenecek gümrük vergisinin miktarı gümrük tarifesine göre tespit edilir.

Kanunen ödenmesi gereken ithalat vergileri, gümrük vergisinin yanısıra ithalat katma değer vergisi ve örneğin tütün vergisinde olduğu gibi tüketim vergisini de kapsar.

Vergi yükümlülüklerinin yanısıra, mal trafiği, kanuni ithalat-ihracat-transit yasaklar gibi denetim ve kısıtlamalara da tabidir. Yasaklar ve kısıtlamalar, örneğin kamu düzeni ve güvenliğini, insan sağlığını veya kişilik haklarını ihlal edebilecek mallarla ilgilidir. Bu yüzden, malların sınai mülkiyet haklarının korunması, mal trafiğini denetlemek açısından giderek önemli bir rol oynamakta olup, gümrük idaresi tarafından Sınai Mülkiyet Dairesi (Gewerblicher Rechtsschutz) kurulmuştur.

İç pazarın oluşturulmasıyla AB içinde tüm gümrük sınırları kaldırıldığından, gümrük idaresi mal trafiğinde geçerli olan yasak ve kısıtlamalara uyulup uyulmadığını artık sadece AB dış sınırlarında kontrol etmektedir (bk. Bölüm A, No. II). Bu uygulamanın yanısıra AB içinde de denetim amaçlı kontroller yapılmaktadır.

Federal Gümrük İdaresi 01 Ocak 2006 tarihinden beri internette "EZT-online" olarak "elektronik gümrük tarifesi" (Elektronischer Zolltarif) sunmaktadır. Almanya'daki gümrüğe ilişkin diğer bilgileri de bu sayfadan edinebilirsiniz.

<http://auskunft.ezt-online.de>

Gümrük hukukuna ilişkin kapsamlı bilgi Alman Gümrük İdaresi'nin İngilizce olarak da sunulan internet sayfasından edinilebilir.

[www.zoll.de](http://www.zoll.de)

## E. Şirketlerin Hukuki Formları

### I. Genel bakış

Yabancı girişimcilerin Almanya'da ticarete süresiz olarak varolmaları mümkündür. Bu anlamda izin verilen hukuki çerçeve bağımlı şubelerden, bağımsız kardeş şirketlere veya yeni bir şirket kurmaya kadar uzanır. Yabancı girişimciler burada hangi hukuki formun hangi iş durumu için en uygun olduğu sorusu ile karşılaşır. Burada verilecek olan karar, planlanan faaliyetlerin şekil ve kapsamına, piyasanın beklentilerine ve özellikle vergilendirme şartlarına göre değişmelidir. Almanya'da geçerli olan şirket formları hem örgütlenme hem de hukuki şekillerine göre değişir (hukuki bağımsızlık, sorumluluk, sermaye veya asgari sermaye ve vergi):

### 1. Örgütlenme şekilleri

Örn. bağımlı birimler:

- Temsilcilik, temsil bürosu (Alm.: Repräsentanz, Vertretungsbüro)
- Bağımlı temsilcilik, şube (Alm.: unselbstständige Niederlassung, Zweigstelle, Filiale)

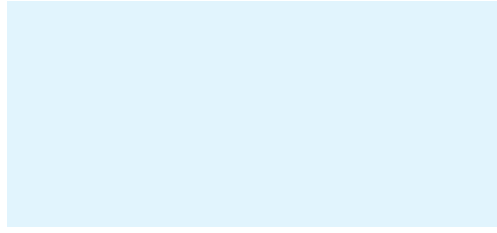
Örn. bağımsız birimler:

- Bağımsız şube
- Kardeş şirketler

### 2. Hukuki bağımsızlığa göre örgütlenme şekilleri

Şahıs şirketleri:

- Gerçek kişi ticaret şirketi (Alm.: Einzelkaufmännisches Unternehmen (e.Kfm.))
- Adi ortaklık (Alm.: Gesellschaft bürgerlichen Rechts (GbR))
- Ortaklık şirketi (Alm.: Partnergesellschaft)
- Avrupa İktisadi Menfaat Birliği (Alm.: Europäische Wirtschaftliche Interessenvereinigung (EWIV))
- Kolektif şirket (Alm.: Offene Handelsgesellschaft (OHG))
- Komanditer şirket (Alm.: Kommanditgesellschaft (KG; GmbH & Co KG))
- Sessiz ortaklık (Alm.: Stille Gesellschaft)



Sermaye şirketleri:

- Limited şirket (Alm.: Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH))
- Anonim şirket (Alm.: Aktiengesellschaft (AG))
- Avrupa şirketi (Alm.: Societas Europaea (SE))
- Sermayesi paylara bölünmüş komanditer şirket (Alm.: Kommanditgesellschaft auf Aktien (KGaA))

Hukuki formların bağımsızlık dereceleri birbirinden çok farklıdır. Sermaye şirketleri tüzel kişiler olarak kabul edilir ve gerçek kişiler gibi her daim hak ve yükümlülükleri bulunduğu hukuken sorumludur. Şahıs şirketleri ise sadece kısmen hukuki sorumluluğa sahiptir. Mahkemelerde davacı veya davalı sıfatına sahip olsalar da, vergilendirmede şirketin kendisi değil, şirket ortakları vergi yükümlüsü olur.

Kayıtlı olan takribi bir milyon şirketle, limited şirket Almanya'da en çok tercih edilen şirket türüdür. Avrupa'daki komşu ülkelere nazaran anonim şirket türü ise, Almanya'da daha çok büyük işletmelerce seçilir. Sayıları

Almanya'da sadece 17.000 olmasına rağmen, ciroları açısından Almanya'da önemli bir ekonomik unsur oluşturmaktadırlar. Özellikle kanuni kolaylıklar nedeniyle bu şirket türünün sayısı son 15 sene Almanya'da önemli derecede artmıştır.

Belli bir ürünün piyasada tutulup tutulmayacağına tespit etmek isteyen ve Niedersachsen'da bir şirket formunda ortaya çıkmak istemeyen yabancı şirketler için, buradaki ticari veya sözleşmeli temsilci şeklindeki satış aracıları ile birlikte çalışmak her zaman uygundur.

## II. Örgütlenme şekilleri

### 1. Temsilcilik, temsil bürosu

Yabancı şirketlerin Alman piyasasında kendi başarılarına varolmak adına attıkları ilk adım sıklıkla temsil bürosu (temsilcilik) açmaktır. Temsilcilik terimi, ne Alman Sınai ne de Ticaret Kanunu'nda geçmektedir. Ancak "temsilcilik bürosu" terimi bir dizi yabancı hukuk sisteminde geçtiğinden, sık sık yabancı yatırım projeleri için kullanılmaktadır. Temsilci-

lik, düzenli bir bağımsız yapıya sahip olmayan, genelde işletmeyi ilgili ülkede tanıtmak ve ilişki kurmak amacıyla güden, ancak tek başına ekonomik faaliyetlerde bulunmayan bir iş birimidir. Temsilcilik kendisi iş bağlamaz, aksine sadece iş bağlantılarının kurulmasını sağlar.

Temsilcilik bağımsız olmadığından, ticaret siciline kaydı gerekmez. Ancak işletmenin yine de iş faaliyetini ilgili makama beyan etmesi zorunludur (tüm belediyelerde: Nizam dairesi'nin sınai faaliyetler bölümü – Alm.: Ordnungsamt/Gewerbeabteilung).

Temsilcilik, tüm kararlarında, yönetiminde ve örgütlenmesinde merkeze bağımlı bir iş birimidir. Temsilciliğin bağımsız bir yönetim bulunmamaktadır, yönetim doğrudan merkezden yapılır.

Genelde temsilcilik bürosu iş bağlantısında bulunmadığından, vergilendirilmesine gerek yoktur ve böylelikle Alman vergi hukukuna göre bir vergi yükümlülüğü de oluşmaz. Temsilcilik bürosunda iş bağlantısında bulunulursa, vergi hukukuna göre temsilcilik, yabancı işletmenin bağımsız olmayan bir

şubesi olarak sınıflandırılır ve elde edilen işletme karı Almanya ve ilgili devlet arasındaki çift vergilendirmeyi önleme anlaşmasına uygun olarak vergiye tabi tutulur.

### 2. Bağımsız şube

Yabancı şirketlerin Alman piyasasına girişlerinde bir sonraki adım bağımsız bir şubenin kurulmasıdır.

Tüm işler tamamen bağımsız şubede yapılmazsa da, şube, yabancı ülkede ifa edilen faaliyetten mekansal açıdan ayrı ve belirli bir bağımsızlığa sahip bir birimdir. Söz konusu bağımsızlık kendi yönetimine kendi karar verme yetkisi, ayrı muhasebe tutma yetkisi ve ayrı şube sermayesi ile ifade edebilir.

Şube, bağımsız tüzel kişiliğe sahip olmayıp, yabancı ülkedeki merkez, tüm hak ve yükümlülükleri yerine getirmekle yükümlüdür.

Buna göre Almanya'daki şubenin tüm örgütlenmesi, yabancı ülkedeki merkeze ve orada geçerli olan hukuk sistemine bağımlıdır. Aynı şekilde şirketler hukuku çerçevesin-



deki ilişkiler de esas olarak merkezin bulunduğu ülkenin hukuk sistemine göre değerlendirilir. Örneğin Almanya'da iş faaliyetine başlanmasının merkez tüzüğünde değişiklik gerektirip gerektirmediği, merkezin bulunduğu ülkenin ulusal hukukuna göre belirlenir.

Ancak şubeye uygulanan işlemler yine de Alman hukukuna göre uygulanır.

### 3. Kardeş şirket

Bağımsız şubeye nazaran kardeş şirket hukuki açıdan bağımsız olan bir formdur ve hak ve yükümlülükler kardeş şirkete aittir. Hukuki açıdan tamamen bağımsız olmasına rağmen kardeş şirket, her zaman ekonomik açıdan ana şirkete bağımlıdır ve sermayesi genelde ana şirkete aittir. Ortaklık paylarının kolayca kontrol edilebilmesi ve sınırlı sorumlulukları nedeniyle Almanya'daki limited şirketler (GmbH) yabancı yatırımcılar tarafından tercih edilmektedir. Almanya'da yabancı şirketlerin kurulmasında herhangi bir kısıtlama sözkonusu değildir. Yabancı kurucular için de Almanya'da kuruluş, sinai faaliyet başlama beyanı (Alm.: Gewerbeanmel-

dung) ve ticaret sicili kaydı ile ilgili düzenlemeler geçerlidir. Kuruluş için gerekli sermaye herhangi bir sınırlama olmaksızın Almanya'ya getirilebilir. Her şirket kuruluşunda olduğu gibi, ilgili hukuki form için yürürlükte olan düzenlemeler geçerli olacaktır (buna ilişkin aşağıdaki açıklamalara bakınız).

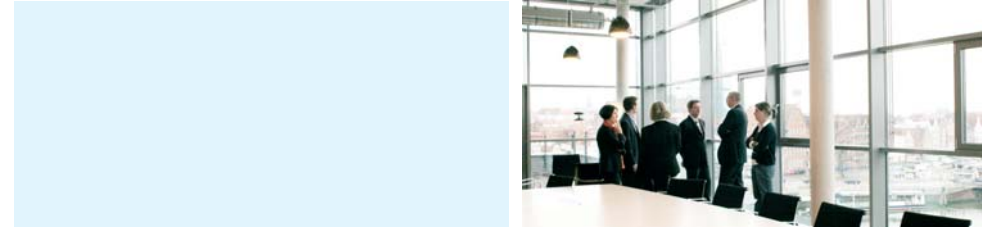
### III. Bazı hukuki formlar

#### 1. Gerçek Kişi Ticaret Şirketi (e.K.)

Ticaret Kanunu'nda tanımlanan şekliyle şahsen ve doğrudan ticari faaliyette bulunan her kişi, gerçek kişi ticaret şirketi işletmiş olur; Ticaret Kanunu burada işletme yerine 'ticari iş (Alm.: Handelsgeschäft)' terimini kullanmaktadır. Almanya'da yalnızca sürekli ikamet eden bir yabancı gerçek kişi ticaret şirketi işletebilir.

#### 2. Limited şirket (GmbH)

Almanya'da en tercih edilen bu şirket türü, sermaye şirketlerinin küçük formudur.



Genelde küçük ve orta ölçekli işletmeler kurulmasında en sık görülen formdur. Bu hukuki formun Almanya'daki şirket kuruluşları arasındaki önemi nedeniyle, GmbH ayrıntılı bir şekilde 'F' bölümünde ele alınacaktır.

### 3. Anonim şirket (AG)

Başka ara bir işleme gerek kalmadan kamu sermaye piyasalarına girmeyi mümkün kılan tek şirket formu olduğundan, bu şirket şekli Almanya'da genellikle büyük işletmelerce seçilir. Diğer taraftan hisse senedi sahiplerinin korunması için daha kapsamlı kanuni denetleme hükümleri belirlenmiştir. Sadece sınırlı hissedarlara açık olan küçük anonim şirket için ise, daha az kapsamda kanuni belirlemeler bulunmaktadır.

#### Kuruluş

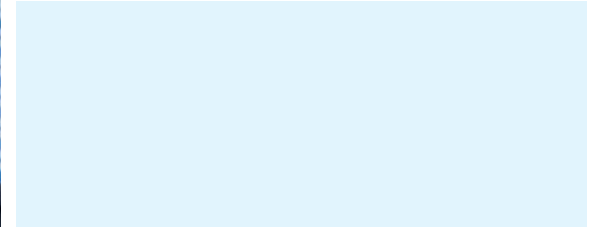
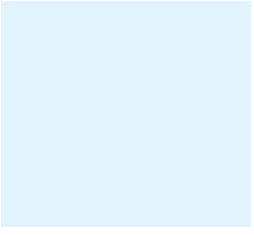
Anonim şirketin kurulması için en az bir kişinin kuruluş sermayesinden 50.000 € değerinde hisse senetleri alması yeterlidir. Kanunda belirlenen bir dizi hususu içermek zorunda olan ana sözleşme ile kuruluş söz-

leşmesinin noterce onaylanması gerekir. Hisse bedelinin nominal değerinin en az dörtte biri nakit olarak ödenmelidir.

Nakit sermaye yerine, aynı sermaye koymak da mümkündür. Kuruluş sözleşmesi aracılığıyla kurulan anonim şirket için, o yerde yetkili sulh mahkemesi nezdindeki ticaret siciline başvurulur. Hakim tarafından yapılacak inceleme akabinde şirket ticaret siciline kaydedilir ve tüzel kişilik oluşmuş sayılır.

#### Hisseler

Anonim şirkette, hisseler bölünmüş esas sermaye vardır. Hisseler bu nedenden dolayı esas sermayenin belli bir bölümünü temsil ederler. Kanun artık nominal değeri olmayan ve 'parça hisse senetleri (Alm.: Stückaktie)' denilen hisse senetlerini de kabul etmektedir. Hisse senetleri nominal değerinin veya parça hisse senedinin esas sermayede belirlenen payının altında dağıtılamaz. Daha yüksek değerden dağıtılması mümkündür. Her parça hisse senedinin esas sermayedeki nominal değerinin en az 1 € olması gerekir. Daha yüksek olan hisse



senedi nominal meblağlarının tam Euro olarak belirtilmesi gerekir. Alman Hisse Senedi Kanunu karın ve şirket mal varlığının dağıtılması ile ilgili olarak hisse senetlerinin özel haklarla donatılmasına özellikle izin vermektedir. İmtiyazlı hisse senetleri oy hakkı olmadan da oluşturulabilir. Diğer taraftan bir hisse senedine bir oydan fazla oy hakkı vermek mümkün değildir. Hisse senetleri ya hamiline ya da nama yazılı olarak dağıtılabilir. Hamiline yazılı hisse senetlerinin devri anlaşma ve devir ile, nama yazılı hisse senetleri ciro ve teslim ile yapılır. Tüm nama yazılı hisse senetleri şirketin pay defterine kaydedilir. Böylece yalnızca şirketin pay defterinde kayıtlı hissedarlar şirkete karşı hak sahibi olarak görülür.

#### *Anonim şirket yönetimi ve iç örgütlenmesi*

Kanuni olarak anonim şirketin üç organının bulunması gerekir: Yönetim kurulu, denetim kurulu ve genel kurul. Alman anonim şirketi, işleri ifa eden organ olarak yönetim kurulu ve gözetleyen organ olarak denetim kurulu tarafından, ikili sisteme göre yönetilir.

Yönetim kurulu anonim şirketi idare eden organdır ve bundan kendisi sorumludur. Kanun, yönetim kurulunu, şirketin geleceği için tehlike arzedecek gelişmeleri erkenden teşhis etmek üzere gerekli önlemleri almak ve özellikle bir gözetim sistemi kurmakla yükümlü kılmıştır. İç işleyişte yönetim kurulunun yetkileri şirket tarafından kısıtlanmış olsa da, bunlar şirket dışındaki kişilere karşı (temsil yetkisi) önem taşımaz. Diğer çoğu Avrupa ülkelerindeki anonim şirket formları ile aynı prensipler geçerlidir.

Denetim kurulu ise en az 3 en fazla 21 kişiden oluşur. Belli bir çalışan sayısının üstünde olduğunda çalışan temsilcilerinin de denetim kuruluna alınması gerekir. Bunların sayısı 500'den fazla çalışanı olan anonim şirketlerde denetim kurulunun üçte biri ve 2.000'den fazla çalışanı olan şirketlerde denetim kurulunun yarısıdır. Denetim kurulu sadece şirket yönetimini gözetlemekle kalmaz, aynı zamanda yönetim kurulunu da atar veya görevinden alır.

Genel kurul anonim şirketin en üst organı olup, tüm hissedarların toplanmasıyla olu-

şur. Hissedarlar tarafından tayin edilmesi öngörülmüşse, denetim kurulunu atar ve olağan ve olağanüstü genel kurul olarak toplanır. Genel kurulun yönetim kuruluna talimat verme hakkı bulunmaz, ancak yönetim kurulu ve denetim kurulu üyelerinin ibra edilmesi, ana sözleşmenin değiştirilmesi ve bilanço karının kullanılması gibi meseleler hakkında karar verir.

#### **4. Societas Europaea (SE)**

Avrupa anonim şirketi Societas Europaea, kısaca "SE", tüm Avrupa'da aynı hukuk kurallarına tabi olan bir sermaye şirkettir.

SE bir holdingin veya kardeş şirketin nevinin değiştirilmesi, birleşmesi veya kurulması ile kurulabilir. Sadece kurucu şirketlerin merkezlerinin farklı AB ülkelerinde olması veya diğer bir üye ülkede kardeş şirket veya şube bulundurması halinde SE kurulabilir. Merkezi AB dışında bulunan bir şirket ise sadece dar koşullar çerçevesinde bir SE kuruluşuna ortak olarak katılabilir.

SE'ler, SE Yönetmeliği'ndeki hükümlerin yanısıra, üye devletlerin SE'lere ve anonim şirketlere ilişkin ulusal kanunlarına tabidir. Böylece her üye devlette, SE prensip olarak merkezinin bulunduğu ülkenin bir anonim şirketi gibi muamele görür. Bu nedenden dolayı genel kurul yetkileri de yürürlükteki ulusal hukuk kurallarına göre değişir. SE yönetim şekli olarak İngiliz yönetim kurulu sistemini mi, yoksa ikili yönetim ve denetim kurulu sistemini mi uygulayacağına karar vermelidir. Dolayısıyla, merkezi Almanya'da olan bir SE'nin, İngiliz yönetim kurulu sistemini seçmesi de mümkündür. Alacaklılara karşı şirket kendi sermaye ve malvarlığı ile sorumludur. Hissedarlar ise taahhüt ettikleri sermaye miktarına kadar sorumlu olur.

SE'nin hisse senetlerine bölünmüş şirket sermayesinin asgari miktarı 120.000 € olmak zorunda olup, en üst organı ise genel kuruldur.



## 5. Avrupa özel şirketi (Societas Privata Europaea, SPE)

Avrupa Komisyonu'na göre bu şirket şeklinin küçük ve orta ölçekli işletmeler için mevcut ulusal kanuni belirlemelere bir alternatif oluşturması düşünülmüş, SPE'nin sermaye şirketi olarak Avrupa çapında aynı kurallara göre kurulabilmesi öngörülmüştür. Ancak bu model şimdiye kadar taslak safhasını aşamamıştır.

Taslakta 1 Euro'luk asgari sermaye ve tek kişiyle kuruluş, idare ile sicil merkezinin farklı olabilmesi öngörülmüş ancak vergilendirme, bilanço ve iflasın ise ulusal hukuka göre düzenlenmesi öngörülmüştür. Aynı zamanda şirketin feshedilip yeniden kurulmasına gerek kalmadan sicil merkezinin değiştirilebilmesi de düşünülmektedir.

Böylelikle işletmelerin hızlı ve maliyeti düşük bir şekilde diğer Avrupa ülkelerinde kardeş şirket kurabilmeleri amaçlanmaktadır. Bazı üye bu formun, yeni geliştirilmiş ve kolaylaştırılmış ulusal şirket formlarıyla rekabete gireceğinden endişelenseler de, bu hukuki

formun 01 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe gireceğinden yola çıkılması gerekmektedir.

## 6. Yabancı ülke hukuk formları

Şirket yapılarıyla ilgili Ticaret Kanunu da (örneğin muhasebe) dahil olmak üzere, Alman Şirketler Kanunu çeşitli AB yönerge ve yönetmeliklerinin etkisinde kaldığı için, diğer AB ülkeleriyle karşılaştırıldığında müşterek belirlemeler bulmak mümkündür. Ancak AB düzeyinde gittikçe ilerleyen uyumlaştırmaya rağmen, AB ülkelerindeki ulusal farklılıklar ve şirketler hukukunda özellikler mevcuttur. Ayrıca Avrupa yargı organları, diğer bir üye devlette kurulan bir şirketin Almanya'da da kabul edilmesini zorunlu kılmaktadır. Böylelikle Almanya, sadece faaliyetlerini Almanya'da gerçekleştirirler bile, diğer Avrupa ülkelerinde kurulu şirketlerin varlığını kabul etmek zorunda kalmıştır. Buna göre örneğin İngiltere'de kurulmuş olan bir limited şirket, taraf ve hukuki etkinliğini kaybetmeden tüm iş faaliyetini Almanya'da da ifa edebilir.

## F. Limited Şirket (GmbH)

### I. Giriş

Almanya'da "GmbH" olarak bilinen limited şirket bir milyona varan sayısı ile en çok tercih edilen şirket formudur. Alman orta tabakasının tipik hukuki formu olan GmbH, küçük ve orta ölçekli şirketlerin % 99'unu oluşturmaktadır. Diğer ülkelerde anonim şirketler daha yaygınken, bunların Almanya'daki sayısı daha azdır.

### 1. Uluslararası karşılaştırmada GmbH

GmbH'nın hukuki formu 1892 senesinde Alman hukukuna iktibas edilmiş ve bir çok başka devlet bu modeli tamamen veya kısmen devralmıştır.

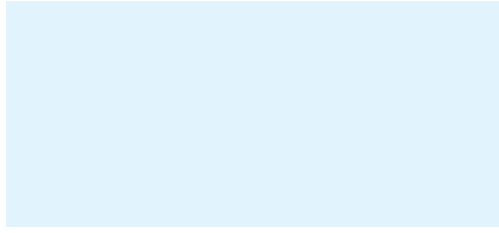
Zaman içerisinde kanun koyucular ve mahkemeler Limited Şirket Kanunu'nu (Alm.: GmbH Gesetz) ve özellikle sermayenin korunması konusunu sürekli geliştirmişlerdir.

Bu arada Avrupa Adalet Divanı, ticaret sicil kaydı yabancı ülkede bulursa da, idare merkezinin sadece Almanya'da bulunduğu

durumlarda, diğer Avrupa hukuk formlarının Almanya'da da tanınması ve uygulanmasını sağlamıştır. Avrupa'daki diğer hukuk formları Almanya'daki mahkemelerce kabul edildikten sonra, İngiliz limited şirket formu asgari sermaye miktarı olmadan, hızlı ve ucuz bir şekilde kurulabildiğinden, Almanya'daki birçok şirket kurucu Alman GmbH yerine İngiliz limited şirketini kurmayı tercih etmişlerdir. Almanya'da faaliyet gösteren bir şirketin yabancı bir hukuk formuna göre idare ederken, kurucular bunu beraberinde getirdiği zorlukları şimdiye kadar kabul ettiler.

### 2. GmbH Kanunu reformu

Kanun koyucu GmbH şirket formunu 2008 senesinin sonlarında yeni piyasa taleplerine daha uygun bir şekle getirmiş ve ilginç basitleştirme ve düzeltmeler kararlaştırmıştır (GmbH Hukuku'nun Modernleştirilmesi ve Suistimalleriyle Mücadele Kanunu, MoMiG – Alm.: Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen). Bir GmbH'nin kurulması için artık 1 Euro'luk bir asgari sermaye yeterli olacaktır. GmbH'nin bu şekli 'girişimci



şirket (Alm.: Unternehmergeellschaft)' olarak tanımlanmaktadır. Bu şirket şekli için örnek formlar hazırladığından, kuruluş süreci daha hızlı ve ucuz olarak gerçekleştirilebilmektedir.

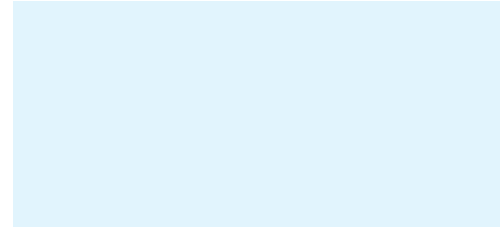
Ortakların GmbH'ya verdikleri veya GmbH'nın ortaklara verdiği krediler konu başta olmak üzere, yeni GmbH Kanunu, sermaye konmasına ve korunmasına ilişkin şimdiye kadar geçerli olmuş sıkı kanun maddelerini de kolaylaştırmıştır. Şirket hisselerini yetkisi olmayanlardan edinme imkanı da önemli ve yeni bir kolaylıktır. Genelde bu model yabancı ülkelerde uygulanmamaktadır. Ancak yeni kanun bunun karşılığında şirket alacaklılarının haklarını kuvvetlendirmekte, iflas başvurusunda bulunmaya zorunlu halleri çoğaltmakta ve kötü yönetim nedeniyle oluşan zararda ve iflas durumunda müdürün sorumluluk derecesini arttırmaktadır.

GmbH ekonomik amaçlı kurulabildiği kadar, kamu yararına (Alm.: gemeinnützig) veya başka nedenlerden dolayı da kurulabilir. Şirket içindeki hak ve yükümlülüklerin belirlenmesinde geçerli olan sözleşme serbestisi ile,

şirket ortaklarına büyük bir şekillendirme serbestisi tanınmıştır.

### 3. Şirket vergileri (Alm.: Unternehmenssteuer) reformu

Sermaye şirketlerinin vergilendirilmesine ilişkin hazırladığı yeni kurallarla, kanun koyucu GmbH hukuki formunda başka iyileştirmeler de yapmıştır. 01 Ocak 2008 tarihinden itibaren geçerli olan şirket vergileri reformu, vergilendirme sürecini basitleştirmektedir; GmbH'lar için kurumlar vergisi %15 e düşürülmüştür. GmbH karını dağıtmayıp, daha sonra yatırımda bulunmak için kullanacaksa, bu oran uygun bir orandır. GmbH'nın kar dağıtması halinde ise, eskiden olduğu gibi kurumlar vergisine göre hesaplama yapmadan, ortağın bunu şahsi vergi oranına göre, gelir vergisi üzerinden beyan etmesi gereklidir.



## II. Hukuki özelliklerine ve yapısına ilişkin bazı dipnotlar

GmbH tüzel kişi olarak kendi hukuki kişiliğine sahip olan bir sermaye şirkettir. Böylelikle sorumluluğu şirket sermayesiyle sınırlıdır. Normal durumlarda ortakları GmbH'nın yükümlülükleri için sorumlu olmazlar.

### 1. Ortaklar

GmbH'nın en az bir ortağa ihtiyacı olup, yukarıya doğru ortak sayısı sınırsızdır. Gerçek kişi hem ortak, hem de müdür olabilir. Ancak başka ülkelerden farklı olarak tüzel kişi müdür görevini üstlenemez.

Gerçek kişinin yanısıra, özellikle anonim veya limited şirket gibi tüzel kişi de GmbH'nın ortağı olabilir. Diğer bazı ülkelerde, eğer GmbH tek ortaksa, ana şirket de GmbH ile birlikte sorumlu sayılırken, bu durum Almanya'da farklıdır.

### 2. Ticaret sicili

GmbH bir sulh mahkemesinin nezdinde bulunan kamu ticaret siciline kaydedilir. Sicildeki bilgiler şirket ismini, ana sermayesini, müdürü ve temsilcisini (Alm.: Prokurist) ve bunların temsil yetkisinin kapsamını içerir. Şirket dışındaki kişiler sicile güvenebileceklerinden, şirket hakkında diğer bilgilere gerek duyulmaz. Bunun yanısıra dışarıdaki kişilerin belli bir ölçüye kadar güvenebilecekleri ortaklar listesi de sulh mahkemesinde bulunur. Buna ek olarak her GmbH'nın senelik bilançosunu elektronik resmi gazete de yayınlaması gerekir. Ticaret ve şirketler sicilindeki tüm değişiklikler de burada yayınlanır. Ticaret sicili sadece bölgesel olup, diğer ülkelerde mevcut olduğu gibi merkezi bir ticaret sicili bulunmamaktadır.

### 3. Şirket sözleşmesi, ana sözleşme

Ana sözleşme olarak da bilinen şirket sözleşmesi kanunların yanısıra GmbH'nın hukuki durumunu düzenleyip, belli asgari şartları taşımaktadır. Şirket ve merkezi hakkındaki belirlenmeler buna dahildir. Bunun yanısıra

şirket sözleşmesi şirket konusunu da belirtmelidir.

Şirket sözleşmesi her zaman şirketin faaliyet süresini, sermaye miktarını, müdür sayısı hakkındaki düzenlemeleri ve yönetim yetkilerini içerir. Bunun yanı sıra ortaklar toplantısına, karar verme sürecine ve çoğunluk şartlarına ilişkin belirlemeleri içermesi de tavsiye edilir.

Sözleşmenin şekillendirilmesinde, ortaklar hukuki açıdan oldukça serbesttirler. Bir GmbH'nin faaliyetinin özellikle ortaklarının faaliyetleri tarafından belirlenmesi halinde, şirket sözleşmesine mutlaka uzmanlık ve faaliyet alanı ile detaylı bir şekilde ifade edilmiş rekabet yasağının eklenmelidir.

#### 4. Şirket unvanı

Şirket unvanı hakkında son karara varılmadan önce o yerde yetkili Sanayi ve Ticaret Odası'ndan (Alm.: Industrie- und Handelskammer) seçilen ismin, şirketler hukuku açısından kabul edilir olup olmadığı ve oradaki diğer şirket unvanlarından ayırt edilebilir olup olmadığı sorulmalıdır. Şirket unvanı seçiminde marka haklarının ihlalinin sözkonusu olup olmadığı da kontrol edilmelidir. Bu nedenden dolayı Münih'teki Alman Marka ve Patent Dairesi (Alm.: Deutsches Patent- und Markenamt, München) nezdinde her halükarda şirketler hukuku açısından bir denetim yaptırılmalıdır.

Eksik olan zorunlu sermayeye dikkat çekmek için, girişimci şirketlerin şirket unvanına mutlaka 'Girişimci şirketi - sınırlı sorumlu – (Alm.: Unternehmersgesellschaft, Haftungsbeschränkt)' eklemesinin yapılması gerekir.

#### 5. Tescil edilmiş merkez, idare merkezi, iş adresi

GmbH'nin hukuken tescil edilen merkezi ana sözleşmede belirlenir. Tescil edilmiş merkezinin değiştirilmesi halinde, ana sözleşmenin de değiştirilmesi gerekir. GmbH'nin diğer bir mahkeme yetki alanına taşınması halinde, yeni yetkili mahkeme nezdinde de kaydedilmesi lazımdır. Tescil merkezinin yabancı ülkeye taşınması mümkün değildir, böyle bir durumda GmbH'nin malvarlığını yurtdışındaki yeni bir şirkete satması şarttır ve bundan sonra GmbH feshedilir.

İşlerin gerçekte ifa edildiği yer ise idare merkezidir ve bunun tescil edilen merkez ile aynı yerde olması gerekmez. Yeni GmbH Kanunu'na göre Alman GmbH feshedilmeden de yabancı ülkeye yerleşebilir.

Yeni GmbH Kanunu'na göre GmbH'nin ticaret sicilinde Almanya'da bulunan bir iş adresini kaydettirmesi zorunludur ve bu önlem alacaklıların korunmasına ve hukuki işlemlerin hızlandırılmasına hizmet eder. Buna rağmen tebligatın mümkün olmadığı durumlarda ülke içinde basitleştirilmiş kamu tebligatı yoluyla tebligat yapılır.

### III. İç Örgütlenme ve Yönetim

#### 1. Ortaklar kurulu

Ortaklar kurulu GmbH'nin en üst organıdır. Anonim şirketteki yönetim kurulunun görevlerini yerine getirir, ancak ilgili kanuni düzenlemeler daha azdır.

#### 2. Müdür

Müdür GmbH'nin işlerini, gerektiğinde ortakların talimatları doğrultusunda sürdürür. GmbH'yi dışa karşı temsil eder ve temsilci organdır. GmbH'nin birden fazla müdürü olabilir. Sadece gerçek kişiler müdür olabilir. Müdürün medeni haklarını kullanabilir olması, iflas veya belli suçlar nedeniyle sabıkasının bulunmaması ve hakkında adli veya idari mesleki bir yasaklamanın bulunmaması gereklidir.

#### Yabancı uyruklu müdür

Müdürün uyruğu prensip olarak önemli değildir. AB vatandaşı olmayan kişiler de GmbH müdürü olarak faaliyetlerde bulunabilirler. Bazı mahkemeler yabancı uyruklu bir müdürün kaydı için Federal Almanya vizesinin bulunup bulunmadığını öğrenmek isteseler de, bu husus AB vatandaşları için geçerli değildir. Buna göre bazı durumlarda müdür olarak işlerini ifa edebilmek için yabancı uyruklu kişinin Almanya'ya seyahat engelinin bulunmadığına ilişkin kanıt istenmektedir.

#### Müdürün görev ve yükümlülükleri

Müdürün şirketi basiretli bir tacirin göstermesi gereken özeni göstererek yönetmesi gerekir. Özen gösterilmeden yapılan yönetimden kaynaklanan zararlar için şirkete karşı sorumludur. Müdürün özen yükümlülüğüne, eğer GmbH'ya geri ödenmesi garantelenmişse, sermayenin ortaklara ödenmesi de girer. Şimdiye kadar müdür ödeme acizine düşüldükten sonra ortaklara yapılacak olan ödemelerden sorumluyken, yeni GmbH Kanunu'na göre ortakların şirketin ödemeden acizine neden olmaları halinde artık onlara yapılacak tüm ödemelerden sorumludur.

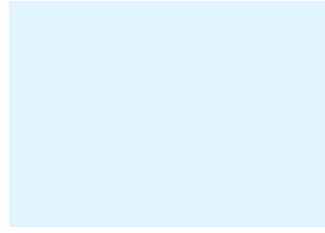
GmbH'nin iflas etmesi halinde, müdür, yetkili iflas mahkemesi nezdinde iflas davası açmakla yükümlüdür.

Bunun yanı sıra, maliyeye katma değer ve gelir vergisi ödemeleri, çalışanlar için sosyal sigorta ödenekleri gibi ödemelerden de müdür yasa gereği şahsen sorumludur.

#### 3. Denetim ve danışma kurulları

Buna ek olarak ortaklar dilerlerse ana sözleşmede bir denetim veya danışma kurulu (Alm.: fakultativer Aufsichtsrat) kararlaştırabilirler.

Ancak şirketin belli bir büyüklüğü aşması halinde kanuna göre bir denetim kurulu zorunlu (Alm.: obligatorischer Aufsichtsrat) olarak öngörülmüştür.



#### IV. Sermaye hükümleri

GmbH Kanunu esas itibarıyla asgari 25.000 Euro tutarında ana sermaye öngörür.

Yeni GmbH Kanunu'na göre ana sermaye 1.00 Euro da olabildiğinden, şirket kurucularına daha az sermaye ile GmbH kurma imkanı tanınmıştır. Ancak bu durumda 'GmbH' eki değil de, 'Girişimci şirket (sınırlı sorumlu – Alm.: Unternehmergeellschaft, haftungsbeschränkt/UG, haftungsbeschränkt)' veya 'GŞ (sınırlı sorumlu) ibarelerinin kullanılması lazımdır. Bu girişimci şirket, senelik bilançosunda masraflar düştükten sonra kalan senelik karının %25'ini yedek akçe olarak ayırmalıdır. 25.000 Euro tutarında yedek akçesi biriktirdikten sonra, bunu ana sermayeye dönüştürebilir ve bundan sonra 'GmbH' kısaltmasını kullanabilir. Ancak bunu yapmayı girişimci şirket olarak faaliyetine devam edebilir.

Şirket kurucuları sermaye olarak para yerine mal da koyabilirler. Mal değerini özel bir raporla (Alm.: Sachgründungsbericht) kanıtlamaları gerekir. Ancak girişimci şirketin kuruluş sermayesi için mal konamaz.

Normal GmbH'nin kuruluşunda asgari 12.500 Euro ödenmesi gerekir. Sermayenin kuruluş başvurusundan önce konması, malın eksiksiz getirilmiş ve değerinden yüksekte değerlendirilmemiş olması gerekir. Girişimci şirkette ise tüm sermayenin ticaret siciline kayıt yaptırmadan önce ödenmiş olması gerekir.

#### V. Vergilendirme

Bir Alman GmbH'sinin gelirleri Almanya'da sınırsız vergiye tabidir. Belli gelir türleri için çifte vergilendirmenin önlenmesi anlaşmaları veya devletlerarası başka vergilendirme sözleşmeleri gibi ayrı düzenlemeler mevcut olmadığı sürece, sınırsız vergi ödeme yükümlülüğü hem yurt içinde, hem de yurt dışında edinilen kazancı kapsar.

GmbH'nin vergi yükümlülüğü ticaret siciline kaydedilerek hukuki muamelelerde bulunabilme hakkının doğmasıyla değil, şirketin kurulmasıyla (noter tarafından onaylanmış kuruluş kararı) başlar.

#### 1. Kurumlar vergisi (Alm.: Körperschaftsteuer)

Sermaye şirketi olarak GmbH, kurum geliri vergilendirmeyi esas alan kurumlar vergisine tabidir. Vergi oranı 2008 senesinin Ocak ayından itibaren %25'ten %15'e indirilmiştir. Şirket karı ortaklara dağıtılsa da dağıtılsa da, kurumlar vergisi tahakkuk eder. Tahakkuk eden kurumlar vergisine % 5,5 oranında dayanışma vergisi (Alm.: Solidaritätszuschlag) uygulandığından, efektif vergi yükü % 15,82'ye ulaşır.

#### 2. Sanayi vergisi (Alm.: Gewerbesteuer)

Belediyeler de ek olarak GmbH gelirini sanayi vergisine tabi tutarlar. Bunu yaparken faiz, leasing için bellibaşlı faiz ekleri gibi belli masraflar gelire eklenir. Şirket herhangi bir gelir elde etmese, bu nedenden dolayı kar etmese bile sanayi gelir vergisi (Alm.: Gewerbeertragssteuer) ödemek zorunda kalabilir. Sanayi vergisi oranını yerel belediye vergi tayin faktörlerine (Alm.: Hebesatz) göre belirler: buna göre %10 ile 20 arasında olur. Ancak İşletmelerin Vergilendirilme-

sine ilişkin Kanun (Alm.: Unternehmenssteuergesetz) reformuna göre şirket gelirleri vergilendirilmesi toplam % 29,83'ü geçmez.

#### 3. Temettü

GmbH'nin ortaklarına kar dağıtması halinde, ortaklar düzeyinde kazancın vergilendirilmesi ortakların hukuki formuna bağlıdır.

Ortaklardan birisinin kurum (örneğin GmbH) olması ve bu nedenden dolayı kurumlar vergisi mükellefi olması durumunda, temettü esas itibarıyla kurumlar vergisinden muafdir. Götürü olarak temettünün sadece % 5'i vergiye tabi tutulur. Böylelikle vergilendirme sistemi kazancın çifte vergilendirilmesini engeller.

#### 4. Yabancı ortaklar

GmbH'nin yabancı ülkede ikamet eden ortaklarına kar dağıtması halinde, ortaklar Almanya'da kaynak vergisi (Alm.: Quellensteuer) olarak sermaye gelir vergisine (Alm.: Kapitalertragssteuer) tabidirler. Bun-





dan başka temettü, ortağın ülkesinde vergiye tabi tutulur. OECD'nin örneğine göre Almanya'nın bir dizi ülkeyle çifte vergilendirmenin önlenmesi anlaşması vardır. Çifte vergilendirmenin önlenmesi anlaşmaları kaynak vergisi için sınırlar (genelde %10-%15 arası) öngörmektedir. Almanya'nın bu sınırları aşan vergi talebi için ortak bunun tazmin edilmesini talep edebilir. "Kutu iştirakler" denen iştiraklerde (sınırsız vergi mükellefi bir sermaye şirketinin, diğer sınırsız vergi mükellefi şirketine % 25 oranında hisse payına sahip olması) yabancı bir sermaye şirketi bir Alman sermaye şirketinin % 10 ile % 25 arasında hisselerine sahiptir. Bu durumda sermaye gelir vergisinin %5'ten %10'a kadar indirilmesi gibi özel düzenlemeler mevcuttur. AB'inde geçerli olan kutu imtiyazı, menşe ülkenin sermaye gelir vergisini talep edemeyeceğini öngörmektedir.

## VI. Ortakların sorumlulukları

Diğerlerinin yanısıra, ortaklar şahsi sorumluluktan da kaçınmak istediklerinden, hukuki form olarak GmbH'yı seçilmektedir. İş ve hukuk trafiğinde GmbH hak ve yükümlülük sahibi olduğundan, GmbH'nin sorumluluğu sadece şirket sermayesinden ibarettir. Sorumluluğun GmbH ile sınırlandırılması, ancak şirketin ticaret siciline kaydedilmesiyle oluşur. Sicil kaydından önce oluşmuş borçlar böylelikle, ortakların şahsi sorumluluk alanlarında kalır. Kayıt esnasında şirket sermayesinin eksiksiz bir şekilde olmasından sorumlu oldukları için, sicile kaydedildikten sonra da ortakların sorumluluğu devam eder. Şahsi sorumluluktan kaçınmak için GmbH faaliyetine ancak kayıt tarihinde başlamaları veya bir stok şirket (Alm.: Vorratsgesellschaft – Bu tür şirketler, anonim şirket veya GmbH olarak yalnızca satım amacı ile kurulan şirketlerdir.) edinmeleri kurucu ortaklara tavsiye edilir.

## G. İş Faaliyetine Başlama

Niedersachsen'da iş faaliyetine başlamak isteye girişimci, yukarıda belirtilen ve hukuki forma bağlı olan soruların yanısıra diğer adımları da atması gerekir. Sınai faaliyetin beyan edilmesi (Alm.: Gewerbeanmeldung) ve standartlara uygun muhasebenin tutulması gibi (muhasebe ve yayın – Alm.: ordnungsgemäße Buchhaltung, Rechnungswesen und Publizität) gerekli olan işlemlerin tümünü kapsamamak üzere, gerekli olan adımların bazıları aşağıda açıklanmaktadır.

### I. Sınai faaliyet

Sınai faaliyet, serbest meslek gruplarına dahil olmayan, sürekli ve kar edinme amaçlı ekonomik faaliyetin sürdürülmesidir. İlke itibarıyla sınai faaliyet Almanya'da özel izne tabi değildir. Ancak ilgili faaliyeti denetleyip kontrol edebilmek için, faaliyetin mutlaka yerel şehir idaresi nezdinde beyan edilmesi gerekmektedir. Beyan mükellefiyeti (Alm.: Anzeigepflicht) Sınai Faaliyet Yönetmeliği'nde (Alm.: Gewerbeordnung) düzenlenmiştir. Belli sınai faaliyetler beyanın yanısıra izine de tabidir. Örneğin restorancılık

alanında faaliyette bulunulacaksa, ilgili kanuna göre izin alınması gerekir.

### II. Mesleki yetkinliklerin kabulü

Alman yasalarına göre bir faaliyetin başlatılması veya ifası için bazı aranan niteliklere sahip olunması, mesleki yeterliliğin tanınması gerekir. Mesleki bir sıfat kullanmak veya diploma sahibi olmak buna dahildir. Bunlara devlet gözetimindeki meslek (Alm.: reglementierte Berufe) denilir.

Yabancı dökümanların Almanya'da tanınması genellikle bunların ancak geldikleri ülkede apostil damgası ile damgalanması suretiye mümkündür.

### III. Sigortalar

Serbest girişimciler Almanya'da kendileri için hastalık veya sosyal sigorta yaptırmaya yükümlülüğüne tabi değildirler. Ancak emeklilik sigortası formunda hastalık sigortası ve sosyal sigorta (Alm.: Unfallversiche-



rung) yaptırılması tavsiye olunur. Bunun yanısıra zorunlu zarar sigortası ile kaza sigortası da tavsiye edilir. Zorunlu zarar sigortası üçüncü kişilere karşı verilen zarardan korunken, kaza sigortası bedensel ve manevi çalışma kabiliyetinin sürekli zarar görmesi durumunda mali güvenceyi sağlar. Gayrimenkul kiralanması veya edinilmesi halinde ise ev eşyası (Hausratversicherung), bina ve yangın sigortalarının da yapılması tavsiye edilir.

#### IV. Banka hesabı açtırmak

Yeni işletme için Almanya'daki bir banka nezdinde iş hesabı açılmalıdır. Bankalara ilişkin bilgi ve adresler bu broşürün sonunda yer almaktadır. Hesap açmak için aranılan şartlar bütün bankalarda aynı olmadığından, hangi belgelerin gerektiğini önceden sormak yerinde olur.

#### V. Maliyeye müracaat

Almanya'da şirket kurmak veya uzun vadeli ve serbest bir şekilde tek kişi olarak çalışmak istediğinizde, Almanya'da aynı zamanda yetkili yerel maliyeye (Alm.: Finanzamt) de müracaat edilmesi gerekir. Maliye otomatik olarak yeni vergi numarası verir.

İşletmenin sınırlarötesi çalışmak istemesi halinde, genel vergi numarasının yanısıra Katma Değer Vergisi Teşhis Numarası da istenilmelidir (Alm.: Umsatzsteueridentifikationsnummer – Umsatz-ID-Nr.). (Buna ilişkin ayrıntılı bilgi için bk. 'Bölüm M'.)

#### VI. Muhasebe ve yayınlama <sup>3</sup>

Alman Ticaret Kanunu'na göre tacir, usulüne uygun muhasebe yapmakla yükümlüdür. Tüm ticari faaliyetlerin muhasebeye yansıtılması, defter ve belgelerin düzenlenmiş şekilde 10 sene muhafaza edilmesi buna

<sup>3</sup> Alm.: Publizitätspflicht: Yayınlama zorunluluğu – Alman Ticaret Kanunu'na göre senesonu bilançosunu elektronik resmi gazetede yayınlama yükümlülüğü.

dahildir. Mali yılın sonunda tacir kar/zarar hesabı (Alm.: Gewinn- und Verlustrechnung) denilen, sermayeyi belli eden ve gerekli durumlarda güncel gelişmeleri belirleyen bir raporu içeren senelik bilanço hazırlar. Muhasebe ve sene sonu bilançosu Alman Ticaret Kanunu'nda belirtilen hükümlere göre hazırlanır. Bunun yanısıra hukuk pratiğinde ve mahkeme kararlarında geliştirilen nizama uygun muhasebe kullarının (Alm.: Grundsätze ordnungsgemäßer Buchführung – GoB) da dikkate alınması gerekir. Alman Ticaret Kanunu'na göre bilançodaki sermaye değerlerinin değerlendirilmesinde, 'dikkat prensibi (Alm.: Vorsichtsprinzip)' ne göre hareket edilir. Buna göre aktif kalemlerde mümkün olabilecek birkaç değerden en düşüğü ve pasif kalemlerde en yükseği seçilir. Bu diğer hukuk sistemlerinde kullanılmakta olan ve adil ve hakiki değerler ilkesinden yola çıkıp, bilançoda daha yüksek aktif değerleri tespit eden IAS genel standartlarından sayılan US-GAAP (Generally Accepted Accounting Standardts) ve IFRS (International Financial Reporting Standardts) standartlarına nazaran, farklı olan öğelerin en önemlilerinden biridir.

2009 senesinde yürürlüğe giren Bilanço Hukuku'nu Modernleştirme Yasası (Alm.: Bilanzrechtsmodernisierungsgesetz (BilMoG)) ve 'genel dikkat prensibi' ile Alman Ticaret Kanunu'nun alacaklıları koruma ilkeleri kısıtlanmıştır. 31.12.2009 tarihinden sonra başlayan mali yıllar için sözkonusu kanun hükümlerinin dikkate alınması gerekir.

Alman Ticaret Kanunu hükümlerine göre uygulanan muhasebe şartları şirketin hukuکی formuna (şahıs şirketi, sermaye şirketi) ve şirketin büyüklüğüne göre belirlenir. Büyüklüğe göre sınıflandırma aşağıda belirtildiği gibi yapılır ve üç koşuldaki ikisinin yerine getirilmiş olması gerekir (Bilanço Hukuku'nu Modernleştirme Yasası şeklindeki Alman Ticaret Kanunu'nun 267. maddesi):

Sermaye şirketi	Ciro (X 1000 EUR)	Bilanço (X 1000 EUR)	Çalışan sayısı (senelik ortalama)
Küçük sermaye şirketleri	9.680 veya daha az	4.840 veya daha az	50 veya daha az
Küçük ve orta büyüklükteki sermaye şirketleri	9.680 den fazla, 38.500 veya daha az	4.840 tan daha fazla, ancak 19.250 daha düşük	51 ila 250
Büyük sermaye şirketleri	38.500 den fazla	19.250 den fazla	250 den fazla

Bilanço Hukuku'nu Modernleştirme Yasası ile 2008 senesinden itibaren geriye dönük ciro ve bilanço miktarı belirlemeleri takriben % 20 oranında arttırılmıştır.

Birbiri üstüne ya da arka arkaya hazırlanan iki bilançoda yukarıda belirtilen üç kriterden ikisinin aynı doğrultuda değişmesi halinde, şirketin büyüklüğüne göre sınıflandırılması değiştirilir.

Bilanço Hukuku Modernleştirme Yasası Alman Ticaret Kanunu'nun önemli ilkelerini değiştirmemiştir. Alacaklının korunması halen en önemli ögesini oluşturmaktadır. Kanunun 252. maddesinde öngörülmuş belirlemeler değiştirilmeyerek, geçerliliklerini halen korumaktadır. Alman Ticaret Kanunu'nun belli başlı değişikliklerle uluslararası muhasebe kurallarına göre ayarlanması amaçlanmaktadır.

## H. Personel, İş ve Almanya'ya Giriş

Almanya'da çalışan personelin kapsamlı bir sosyal koruma altında olduğuna dikkat edilmelidir. Çalışanların özel kanuni belirlemelere dikkat edilmeden işten çıkartılmaları mümkün değildir. Çalışanlar işyerinde de kapsamlı sosyal haklara sahiptirler. İşletmede olan gelişmelere katkıda bulunmaları işçi temsilciliği (Alm.: Betriebsrat) ile kurumsallaştırılmıştır. Hakları diğer Avrupa ülkelerine nazaran daha kapsamlıdır ve işveren tarafından muhakkak dikkate alınmalıdır. Şirketin belli bir büyüklüğe erişmesinden sonra çalışanların işçi temsilciliği kurma hakkı söz konusu olur.

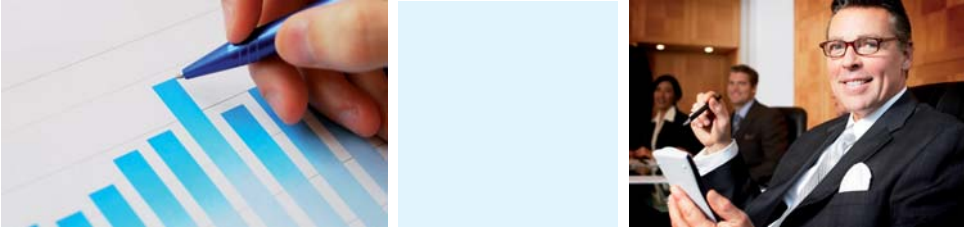
### I. Almanya'da iş hukuku

Almanya'da iş hukuku tek bir kanun altında değil, birkaç kanunda ele alınmakta olup, çoğu konu Federal İş Mahkemesi'nin (Alm.: Bundesarbeitsgericht) kararları tarafından belirlenmiştir. İş hukuku, bireysel iş ilişkilerindeki hak ve yükümlülükleri düzenleyen bireysel iş hukukuna ve işveren ile sendika haklarını düzenleyen toplu iş hukukuna ayrılmıştır.

İş sözleşmelerinin akdi, prensip olarak belli bir şekle bağlı değildir. Ancak anlaşmaya varılan işin başlangıcından en geç bir ay sonra işverenin iş sözleşmesini yazılı şekilde çalışana vermesi gerekir.

Genelde üç veya altı aylık bir deneme süresini öngören iş sözleşmeleri akdedilir. İşten çıkartma ise özel bir kanunda düzenlenmiş olup, çalışana kapsamlı bir şekilde korur. Ancak hükümleri belli bir çalışan sayısının aşılmasından sonra geçerlilik kazanır ve sadece çalışanlar için geçerlidir. Gerçek iş sözleşmesinde farklı olarak belirtilmiş olsa da, müdür, ticari temsilci ve serbest iş ilişkisi içinde çalışan kişiler işçi sayılmazlar.

Son senelerde zamanla sınırlandırılmış iş sözleşmeleri (Alm.: Zeitarbeitsvertrag) giderek önem kazanmıştır. İş ilişkisi belli bir süreyle sınırlandırılabilir, ancak bu sınırlandırmanın belli bir olay veya amaçla açıklanması gerekir. Böyle bir sözleşmenin ilk defa akdedilmesinde istisnai olarak bu gibi bir neden belirtilmeyebilir, ancak sözleşme iki seneden fazla süreyle sınırlandırılmaz. Bu sürenin uzatılması sadece istisnai durumlarda



da mümkündür. Zaman açısından sınırlı iş sözleşmelerinde kanunda öngörülen olağan nedenlerden dolayı işten çıkartma mümkün değildir, ancak bu husus özel olarak sözleşmede belirtilebilir.

İşten çıkartma esnasında işveren tarafından dikkat edilmesi gereken kriterler serttir ve buna ilişkin davada hakim tarafından detaylı bir şekilde kontrol edilir.

Bir işletmede belli bir çalışma süresinden sonra işletmeye ait nedenlerden dolayı işten çıkartılan çalışan tazminat almaya hak kazanır. İşten çıkartmanın beyan edilmesi yerine, iptal sözleşmesi (Alm.: Aufhebungsvertrag) de akdedilebilir. Hakim kontrolü burada oldukça sıklıdır.

Mahkeme nezdindeki davalardan kaçınmak için, sık sık kanunda öngörülmeyen tazminat da ödenir.

İşveren hastalık durumunda çalışanın ücretini altı hafta boyunca ödemeye devam eder.

Almanya'daki işletmeler çalışanlarına genelde senede beş veya altı hafta izin verir. Haftada beş günlük çalışma zamanında senede verilen asgari 20 iş günü ve haftada altı günlük çalışma zamanında senede verilen asgari 24 iş günü ile Almanya'daki asgari izin süresi Avrupa'daki ortalamanın üzerindedir. Sendikayla varılacak sözleşmelerde bunun yanısıra verilebilecek izin hakkında da anlaşılabilir.

Hem tarif sözleşmeleri hem de toplu iş hukuku büyük bir öneme sahiptir. İşçilerin işletme tarafından verilen kararlara katılma hakları (Alm.: Lohnsteuer) ve grev hakları kapsamlı olarak düzenlenmiş olup, işletmelerin belli bir işçi sayısına erişilmesinden sonra işçi veya personel temsilcilikleri gibi ortak karar verme organlarının kurulmasına izin vermeleri mecburidir.

Yukarıda belirtilen prensipleriyle Alman İş Hukuku bağımlı bir iş ilişkisi çerçevesinde çalışan kişiler, yani işçiler için geçerlidir.

İş hukuku anlamında örneğin bir limited şirketin sözleşme ile işe alınan müdürü çalışan

olarak sayılmasa da, sosyal sigorta alanında çalışan olarak sayılır ve ilgili ödeneklerin ödenmesi halinde işsizlik parası almaya hak kazanır. İşçi, amir konusunda çekilen zorluklar üst konumdaki yöneticilerle de mevcuttur. Yukarıda belirtilen prensipler bu nedenle dolayı müdürleri kapsamamaktadır.

## II. Çalışanlar için ödenilecek vergi ve sosyal ödenekler

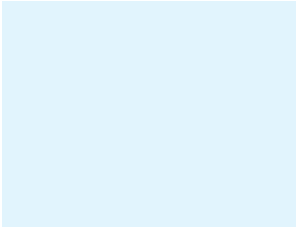
Almanya'daki işletmeler çalışanlarının gelir vergisini (Alm.: Einkommenssteuer) ücretlerinden kesip, devlete ödemekle yükümlüdürler. Bundan dolayı her ay her çalışan için ücretinden kesilecek vergiyi işletme hesaplar ve maliyeye aktarır. Ücret vergisi oranının (Alm.: Lohnsteuerbemessungsgrundlage) hesaplanmasının zorluğundan dolayı ([www.elster.de](http://www.elster.de)), küçük işletmeler genelde ücret ve vergi hesaplamalarını serbest mali müşavirlerine (Alm.: Steuerberater) yaptırırlar. Çalışan sayısının çok olması halinde bu işlemin şirket bünyesinde eğitilmiş uzmanlar tarafından yapılması daha makuldür.

İşçiler Almanya'da genelde zorunlu sosyal sigorta sistemi (Alm.: Sozialversicherungspflichtsystem) tarafından güvence altına alınırlar: Kanunen öngörülen emeklilik sigortası (Alm.: gesetzliche Rentenversicherung) ve bakım sigortası (Alm.: Pflegeversicherung) ile işsizlik sigortalarını (Alm.: Arbeitslosenversicherung) içine alan kanunen öngörülmuş hastalık sigortası (Alm.: Gesetzliche

Krankenversicherung). Belirtilen dört sosyal sigorta sistemine ödenecek ödeneklerin yarısı işveren, yarısı çalışan tarafından karşılanır. Bazı ödenekler sadece çalışan tarafından karşılanır (bk. hesap). Ancak bu ödeneklerin miktarını işveren hesaplar, çalışanın ücretinden keser ve her ay kendi payı ile birlikte merkezi bir şekilde hastalık sigortalarına (Alm.: Krankenkasse) öder. Ödeneklerse ücret miktarına göre tayin edilir.

2009 senesinden beri kanun nezdindeki tüm hastalık sigortaları için tek ödenek oranı öngörülmüştür (Sağlık Fonu – Gesundheitsfonds). 2010 senesinden itibaren ödenek oranı %14,9 olup, 2005 senesinin Temmuz ayında kararlaştırılan ve çalışan tarafından ödenmesi gereken %0,9 oranındaki özel ödeneği de kapsamaktadır. 2009 senesinin başından beri öngörülen özel iflas aidatı (Alm.: Insolvenzgeldumlage) sosyal sigorta ödenekleriyle birlikte hastalık sigortalarına ödenmektedir. Mevcut kriz ve şirket iflaslarında tespit edilen artış ve bununla birlikte iflas sandıklarının (Alm.: Sonderbeitrag) zorlanmasıyla şimdiye kadar ödenen % 0,1 oranındaki aidatın yeterli olmamasından dolayı bu miktar, 01 Ocak 2010 tarihinden itibaren % 0,41 oranına arttırılmıştır. Aidat sadece işveren tarafından ödenir.

01 Ocak 2009 tarihinden önce her hastalık sigortasının sigorta ödeneği olarak talep ettiği miktar ikiye bölünüyor ve işçinin ödeyeceği paya, izin ve Noel ücret ekleri gibi bir defaya mahsus ödenilen ekler de dahil



olmak üzere % 0,9'uk bir özel pay ekleniyordu. Gelecekte artık % 0,9'luk özel ödenek payı ortak ödenek payına dahil edilecektir. Bundan sonra da kanun koyucu bu meblağın sadece işçi tarafından karşılanmasını öngörmektedir. Buna göre gelecekte

hastalık sigortalarının talep edeceği aynı ödenek miktarından % 0,9 düşülecek ve geri kalan ödenek miktarı ikiye bölünecektir. Bunun ardından işçinin payına düşen ödeneye % 0,9 oranı eklenecektir.

#### 01.01.2009 tarihinden itibaren geçerli ödenekler:

Ödenek nevi	Ödenenin ücret payı	İşçi / İşveren payı
Sağlık Fonu (Alm.: Gesundheitsfond)		
uyarınca hastalık sigortası	% 14,6	% 50 / % 50
+ ek sigorta	% 0,9	İşçi: % 100
Bakım sigortası (Alm.: Pflegeversicherung)	% 1,95	% 50 / % 50
+ çocuksuz işçiler eki	% 0,25	İşçi: % 100
Emeklilik sigortası (Alm.: Rentenversicherung)	% 19,90	% 50 / % 50
İşsizlik sigortası	% 2,80	% 50 / % 50
Özel iflas aidatı	% 0,41	İşveren: % 100

#### Ücret, ücret vergisi ve sosyal ödenekler

(2009 senesi için örnek /EUR) – evli ve çocuksuz işçi

	İşveren	İşçi	toplam
<b>Brüt ücret</b>	<b>-3.000,00</b>	<b>3.000,00</b>	
tahakkuk eden vergi			
Ücret vergisi, vergi sınıfı III	0,00	- 270,16,	270,16
Ücret vergisi	0,00		0,00
Dayanışma eki	0,00	-14,85	14,85
Vergi toplamı	0,00	-285,01	285,01
<b>Net ücret</b>	<b>-3.000,00</b>	<b>2.714,99</b>	
kesilen sosyal ödenekler			
Hastalık sigortası	210,00	237,00	- 447,00
Bakım sigortası	29,25	36,75	-66,00
Emeklilik sigortası	298,50	298,50	-597,00
İşsizlik sigortası	42,00	42,00	-84,00
Özel iflas aidatı	12,30		-12,30
İşveren toplamı	592,05		
İşçi toplamı	Yaklaşık	614,25	
(Sosyal ödenek toplamı)			-1.206,30
<b>İşveren genel toplamı</b>	<b>3.592,75</b>		
<b>İşçiye yapılan ödeme</b>		<b>2.100,74</b>	

Almanya ve Niedersachsen'daki vergi ve ödenek uygulamaları için 'M' bölümüne bakınız.

## I. Piyasa ve Rekabet

Halihazırda Avrupa'da uygulanmakta olan rekabet kuralları Alman rekabet hukukundan önemli derecede etkilenmiştir. İşletmelerin bazı eylemleri Avrupa'daki komşu ülkelere kıyasen Almanya'da daha çok haksız rekabet olarak değerlendirilmektedir.

### *Rekabet serbestisi ve hukuka uygun ticari faaliyetler*

Ticari işletmeler arasındaki rekabet piyasaya prensip olarak serbest bir şekilde girmeyi ve işletmelerin herhangi bir yaptırımla karşılaşmadan ekonomik faaliyette bulunmasını sağlar. Rekabet serbestisi Avrupa Birliği Sözleşmesi'nin temel ilkelerinden birisidir. Bu hakkı devlet sadece belli çıkarları korumak için kısıtlayabilir. Her şeyden önce tüketiciler rekabet ihlallerinden mağdur olmaktadır. Tüketicileri korumak için tüm Avrupa Birliği ülkelerinde birbirine benzer haksız rekabet yasakları mevcuttur.

Buna göre ticari teammülere uygun olmayan bir şekilde tüketicinin alış kararını etkileyen bir şirket haksız bir faaliyet icra etmiş olur. Burada özellikle yanıltıcı ve agresif ticari faaliyetler kastedilmektedir. Haksız rekabet sayılan faali-

yetler Almanya'da 'Haksız Rekabet Kanunu'nda (Alm.: Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (UWG))' düzenlenmiştir. Bunu tamamlayıcı mahiyette olmak üzere ve ulusal kanunlara dönüştürülene kadar 'AB RL 2005/29/EG no. ve 11.05.2005 tarihli Haksız Ticari Faaliyetler Yönergesi (Alm.: Europäische Richtlinie Unlautere Geschäftspraktiken – RL 2005/ 29/ EG v. 11.05.2005)' mevcuttur. Buna göre örneğin bir ürünün şekli, belli özellikleri, dağıtım kanalları, fiyatı ve tüketicinin hakları hakkında, tüketiciyi aldatma amacıyla yanlış bilgi verilmesi yasaktır.

Ürün ve satıcının kimliği hakkındaki tüm bilgilerin de tüketiciye verilmesi gerekir. Reklam amaçlı faks, e-posta ve haber göndererek rahatsız etme, zorlama, tehdit etme, bedensel şiddet uygulama ve iş alanındaki tecrübesizliğini kullanma, reklamın karakterini gizleme veya diğer ürünlerin taklitlerini piyasaya sürmek yasaktır. Karşılaştırmanın nesnel bir şekilde kontrol edilebilmesi ve belli başlı özelliklerle sınırlı kalması şartıyla diğer üreticilerin ürünleri ile karşılaştırmalı reklam yapmak mümkündür. Aksi takdirde ciddi hukuki ve mali sonuçlar doğabileceğinden, yayınlanmadan önce her



reklam kampanyasının hukuka uygun olup olmadığını kontrol edilmesi tavsiye edilir.

### **I. Almanya'da Vergi Mükellefiyeti**

Almanya'da ikamet eden veya faaliyette bulunan kişi ve şirketler sınırlı (Alm.: Beschränkte Steuerpflicht) ve sınırsız (Alm.: Unbeschränkte Steuerpflicht) şekilde Alman vergilerine tabidirler.

İkametgahını Almanya'da bulunduran veya genelde burada bulunan kişilerle, şirket merkezlerini ya da yönetim merkezlerini Almanya'da bulunduran şirketler, sınırsız şekilde Almanya'da vergiye tabidirler. Diğer bir deyimle – dünya çapında elde ettikleri tüm gelirler Almanya'da vergiye tabidir.

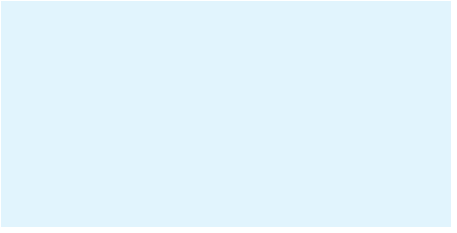
Sınırsız vergi mükellefiyeti koşullarının yerine getirilmemesi, ancak kişi veya şirketin gelirini Almanya'da elde etmesi halinde, sadece Almanya'da elde edilen gelir için sınırlı olarak vergi mükellefiyetliğine tabi olunur. Süreli iş münasebetlerinden, bir şubenin sınırlı faaliyetinden doğan gelirler

ile sermaye veya gayrimenkul iratları sınırlı vergilendirme kapsamındaki tipik örneklerdir. Bu nedenden dolayı kişiler mesleki faaliyetleri ile yabancı şirketlerin Almanya'daki ticari faaliyetlerinin sınırlı vergilendirmeye tabi olup olmadığını düzenli bir şekilde kontrol edilmesi gerekir.

Yabancı uyruklu kişilerin Almanya'da elde ettikleri gelirler üzerinden vergi demelerinin yanısıra, ilgili diğer hukuki düzenlemelerin de dikkate alınması gerekir.

### *Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması (Alm.: Doppelbesteuerungsabkommen)*

Gerçek ve tüzel kişilerin kendi ülkelerinin yanında dış ülkelerde de gelir elde etmeleri halinde, bu gelirler hem kendi hem de gelirin elde edildiği ülkede vergiye tabi tutulur. Almanya uluslararası faaliyetlerde ve sınırötesi yatırımlarda bir çifte vergilendirmeyi engellemek için, birçok diğer devletle çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları akdetmiştir. Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları, anlaşmayı akdeden ülkelerin kendi sınırları içerisinde vergilendirme haklarının



sınırlarını belirler. Almanya'nın tüm sanayileşmiş ülkeler ve ticari ilişkide bulunduğu devletlerle, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları mevcuttur.

Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının çoğu OECD'nin örnek anlaşmalarına göre hazırlanmış olup, yabancı ülkelerde edinilen gelirleri vergilendirmeden muaf tutar veya dış ülkelerde ödenen vergileri Almanya'daki vergi borcundan düşer. Bunu yaparken sık sık ihtirazi kayıtlı progresyonlu muafiyet (Alm.: Freistellung mit Progressionsvorbehalt) modeliyle çalışılır; yani dış ülkede elde edilen kar, vergiye tabi olan gelirin hesaplanmasında dikkate alınmaz, sadece vergi oranını belirlemek için kullanılır. Federal Maliye Bakanlığı çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarını ve hükümlerini kendi internet sitesinde sunmaktadır. ([www.bundesfinanzministerium.de](http://www.bundesfinanzministerium.de))

## II. Vergi türleri

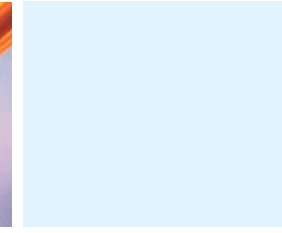
Gerçek kişilerin veya şahıs şirketlerinin karları gelir vergisine, tüzel kişi veya sermaye

şirketlerinin karları kurumlar vergisine tabidir. 2008 senesinde Kurumlar Vergisi Kanunu Reformu (Alm.: Unternehmenssteuerreform) ile kurumlar vergisi oranı belirgin bir ölçüde % 15'e kadar indirilmiş, kar dağıtımı yapılmaması halinde limited ve anonim şirket tarzında kurulmuş şirketler daha avantajlı duruma gelmiştir. Bunun dışında vergi yükü ana hatlarıyla aynıdır. Sınai işletmeler buna ek olarak hukuki formlarından bağımsız bir şekilde buldukları bölgede tespit edilen derecede endüstri vergisini öderler. "Limited Şirket" bölümündeki şemada vergilendirme için bir örnek verilmiştir.

### 1. Gelir vergisi

Gerçek kişi ve şahıs şirketleri ortaklarının gelirleri gelir vergisine tabidir. Şahıs şirketleri ise bizzat ne gelir ne de kurumlar vergisine tabidir. Gelir Vergisi Kanunu'na göre yedi gelir türü vardır:

- sınai işletme,
- serbest çalışma,
- tarım ve orman faaliyetleri,



- ücretli çalışma,
- sermaye geliri,
- kira geliri,
- diğer gelirler.

Gelir vergisi tespit edilirken farklı gelirler toplanarak tek bir vergi oranına tabi tutulur. Farklı gelir çeşitleri için farklı vergi oranları Almanya'da yoktur. Gelir vergisi vergi oranı % 14 ile % 45 arasındadır. Vergi oranı gelir düzeyine göre artar (progresif vergi oranı). 2010 senesinde elde edilen (Alm.: Veranlagungszeitraum) 8.004,00 EURO ya kadar gelir, vergiden muaftır (Alm.: Grundfreibetrag). 250.731,00 EURO'dan fazla gelir ise üst sınırı oluşturan % 45'lik en yüksek vergi oranına (Alm.: Spitzensteuersatz) tabi tutulur. Eşlerin de vergilendirilmeye tabi tutulması halinde, belirtilen basamaklar iki misline çıkar. Belli durumlarda ise işletme tarafından ödenen endüstri vergisi ortakların ödemesi gereken gelir vergisinden düşülür.

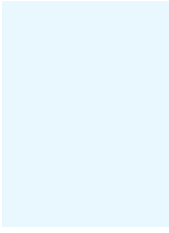
Almanya'da gelir vergisinin yanısıra gelir vergisinin % 5,5'i oranında dayanışma ile % 8 ile 9u arasında kilise vergisi (Alm.: Kir-

chensteuer) kesilir. Belli şartlar altında kiliseler bu verginin tahsilinden vazgeçebilirler.

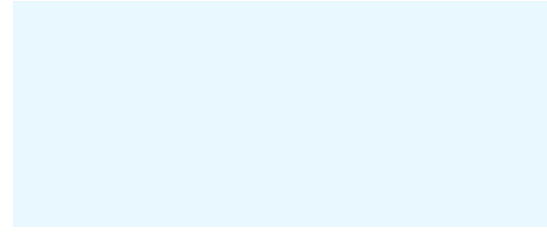
Almanya'da vergi mükellefi olan kişiler dış ülkelerle iş ilişkilerinin ve özellikle dış ülkelerdeki şirketlerde hisse sahibi olmaları durumunda son senelerde tekrar tekrar ağırlaştırılmış Dış Ticaret Vergileri Kanunu'nun hükümlerini dikkate almak zorundadırlar. Söz konusu kanun, edinilen gelirlerin düşük vergi ülkelerine haksız bir şekilde kaydırılmalarını engelleme amacıyla çıkartılmıştır. Bununla ilgili tüm konularda vergi mükelleflerinin detaylı bir bilgi verme yükümlükleri bulunmaktadır. Bunun yanısıra Dış Ticaret Vergileri Kanunu, kendi iş faaliyeti bulunmayan ara şirketleri (Alm.: Zwischen-gesellschaft) (Base Companies) vergi açısından yok sayar: Söz konusu şirket karını dağıtmasa bile, karı Almanya'da vergiye tabi tutulur.

### 2. Ücret vergisi

Ücret vergisi, ücretli ya da maaşlı işlerde çalışanların elde ettikleri ücret veya maaş için ödedikleri gelir vergisidir. İşveren tara-



137,000	13,
140,000	13,
89,678	13,
117,451	13,
74,637	13,



findan ücretten aylık olarak vergi kesintisi (Alm.: Steuerabzug) şeklinde düşülür ve daha sonra senelik hesapta fazla ödenen denkleştirilir. Vergi yükümlüsü medeni hali ve çocuk sayısına göre beş vergi sınıfına (Alm.: Lohnsteuerklassen) ayrılır. İşveren çalışanlarının ücret vergisini elektronik yolla maliyeye iletir. Aynı husus ücret vergisi belgeleri (Alm.: Lohnsteuerbescheinigung) için de geçerlidir.

### 3. Kurumlar vergisi

Özellikle limited veya anonim şirket şeklindeki kurum ve tüzel kişiler, gelir vergisi yerine kurumlar vergisine tabidirler.

2008 vergi senesinden beri kurumlar vergisinde öngörülen oran sadece % 15'tir. Almanya'da gelir vergisinin üzerine, verginin % 5,5'i oranında dayanışma eki eklenir. Ek olarak sinai vergi de alınır (ilgili bölüme bakınız). Bir sermaye şirketinin içeride ve dış ülkelerdeki başka sermaye şirketi hisselerinin sahibi olması durumunda, temettü dağıtımı ve hisselerin satışından elde edilen

gelirler, prensiben vergiden muaf olup, sadece % 5 oranındaki bir pay vergiye tabidir.

Bir sermaye şirketinin hissedarları öz sermaye yerine faize tabi krediler verirler. Alman vergi hukuku sözkonusu meblağları sadece sınırlı şekilde kredi olarak kabul ettiğinden, şirket ilgili faizi masraf olarak vergiden düşüremez.

2008 senesinden beri yürürlükteki İşletme Vergileri Kanunu Reformu'na göre, ödemesi gereken faiz, sadece aynı senede edilen faiz geliri sınırına kadar vergiden düşülebilir.

Bir sermaye şirketinin bir iş senesini zararla kapatması halinde, zararı bir önceki iş senesinin bilanço karından düşülebilir. Aynı şekilde zararın sonraki iş senelerine itilmesi de mümkündür (Alm.: Verlustvortrag). Yeni iş senesine itilmiş zarar yeni kardan 1,0 milyon Euro'ya kadar tamamen ve bunu aşan zarar miktarı durumunda ise sadece % 60 oranında (Alm.: Mindestbesteuerung) düşülebilir. Artan miktar ise bundan sonraki senelere itilir.

### 4. Sinai vergi

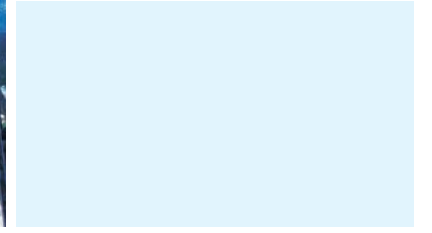
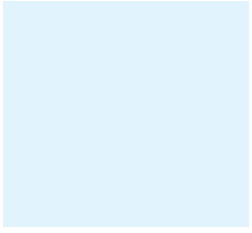
Sinai alanda faal tüm şirketler hukuki formlara bağlı olmaksızın sinai vergisi mükellefidirler. Kanuni temeli ise Sinai Vergi Kanunu'dur. Serbest meslek sahipleri, hukuk büroları, maliyeciler vs. limited şirket ve anonim şirket olarak örgütlenmedikleri sürece bu vergiye tabi değildirler. Sinai vergiler belediyelere akar, ancak maliyeler tarafından toplanır.

Belediyeler sinai vergi miktarını belirleme hakkına sahiptirler. Bunun temeli sinai vergi faktörü (Alm.: Gewerbesteuermessbetrag) olup, 2008 senesinden beri şirketin hukuki formunu dikkate almaksızın sinai faaliyet gelirinin % 3,5'i oranındadır. Bu rakamdan yola çıkarak belediyeler belli bir faktörü (Alm.: Hebesatz) belirlerler. Faktörün asgari oranı % 200 olması gerekirken, genelde küçük belediyelerde % 360, büyük belediyelerde ise % 400'dür. Buna göre % 400'lük bir faktörde, sinai faaliyet gelirinin % 14'ünün sinai vergi olarak ödenmesi gerekir.

### 5. Katma değer vergisi

Tüm diğer AB ülkelerinde olduğu gibi Almanya'da da Katma Değer Vergisi Kanunu'nda düzenlenen ve AB Katma Değer Vergisi Sistemi Yönergesi'ne göre ayarlanmış bir katma değer vergisi sistemi mevcuttur. Tüm safhalarda alınan vergi olarak, mal işleme ve ticaret safhalarında yaratılan değerlerin hepsinin vergilendirilmesini amaçlamaktadır. Bir taraftan vergiye tabi durumlarda katma değer vergisi eklenirken, diğer tarafta bir sonraki ekonomik safhada eklenen vergi, katma değer vergisi ödeme yükümlülüğü çerçevesinde ön vergi (Alm.: Vorsteuer) olarak yine vergiden düşülebilir. Sonuç olarak her ekonomik safhada, aradaki fark olarak yaratılan katma değer vergisi ödenmektedir. Sonuç olarak ön vergiyi düşme hakkına sahip olmayan tüketici, katma değer vergisinin tamamını ödemektedir.

Önce, bir teslimin mi yoksa diğer bir işin mi sözkonusu olduğuna karar vermek gerekir. Almanya'da vergiye tabi olup olmadığı sorusu bundan sonra Katma Değer Vergisi



Kanunu'nun 1. maddesine göre cevaplandırılırken, teslim yerinin ve sözkonusu işin de büyük bir önemi vardır.

Katma değer vergisine tabi işlerde normalde % 19 tutarındaki oran uygulanır. Edebi eserler, gıda maddeleri, basın ürünleri ve kamuya sunulan hizmetler gibi bellibaşlı hizmetler %7 oranında vergiye tabi tutulmaktadır. Ödenmesi gereken katma değer vergisi genelde aylık olarak hesaplanır ve maliyeye ödenir. Bu, cironun az olması halinde üç aya ya da bir seneye kadar uzatılır.

2005 senesinden beri katma değer vergisi ön ödemelerinin Almanya'da elektronik olarak maliyeye beyan edilmesi gerekir.

Birlik içi mal ticaretinde, AB içerisinde erişilmesi amaçlanan varış ülkesi prensibine (Alm.: Bestimmungslandprinzip) dikkat edilmesi gerekir. Örneğin bu bir Alman şirketinin Fransız bir girişimciye mal göndermesi gibi bir durumda gerekli şartların yerine getirilmesiyle, malı alan kişinin alımı Fransa'da vergiye tabi tutması anlamına gelir. Her alım işleminin vergiye tabi tutulup

tutulmadığını kontrol edebilmek için, bir kontrol süreci mevcuttur. Bu süreçte şirketler hangi kapsamda AB içerisinde hangi işletmeye mal teslim ettiklerini beyan ederler. AB'nin iç pazarına her işletmeye verilen katma değer teşhis numarası (Alm.: Umsatzsteueridentifikationsnummer) istenerek katılır. Benzer bir kontrol süreci birlik içi hizmetler için de 2010 senesinden itibaren başlatılmıştır. Bunlar, dış ülkede hizmeti satın alan kişinin, dış ülkede katma değer vergisini ödemek zorunda olduğu hizmetlerdir.

Üçüncü ülkelerle gerçekleştirilen mal ticaretinde de benzeri özel düzenlemelere ve formalitelere dikkat edilmesi gerekir.

### 6. Emlak alım vergisi

Almanya'da her gayrimenkulde aynı tasarruf, yani özellikle satışta ve hatta belli başlı opsiyon sözleşmelerinde olduğu gibi emlak alım vergisi ödenir. Oranı genelde aynı tasarruf değerinin % 3,5'idir. Değeri düşük olan gayrimenkullerin alınması gibi durumlarda gayrimenkul sahibi emlak alım vergisinden muaftır.

### III. Şirket faaliyetinin maliyeye bildirilmesi

Bir şirketin kurulması veya süresiz serbest faaliyetin planması halinde, bunun yerel yetkili maliyeye beyan edilmesi gerekir. Maliye girişimciye otomatikman vergi numarası verir.

Limited şirkette olduğu gibi şirket kuruluşunun noter tarafından belgelenmesinin gerektiği durumlarda, maliyeyi noter bilgilendirir. Gerekli kuruluş belgelerinin belgelenmesinden sonra noter maliyeyi bilgilendirir ve ilgili kuruluş belgelerini maliyeye gönderir. Bunun üzerine maliye kendiliğinden ilgili şirkete vergi numarası verir.

Şirketin sınır ötesi faaliyette bulunmak istemesi durumunda, genel vergi numarasının yanısıra katma değer teşhis numarasına ihtiyacı vardır. Bunu yazılı olarak Federal Maliye Dairesi'nin Saarlouis Şubesi'nden (Alm.: Bundesamt für Finanzen, Außenstelle Saarlouis) talep edebilir:

<http://www.bzst.bund.de>

## J. Niedersachsen´da Danışma ve Destek

Niedersachsen Eyaleti ile ekonomiyi destekleme ve danışma kurumlarının yabancı uyruklu girişimcilere sundukları hizmetler, geçen senelerde gözle görülür derecede artmıştır. Amaç, sözkonusu piyasa imkanlarını girişimcilere göstermek ve şirketlere hızlı ve etkin danışmanlık hizmeti sunmaktır. Niedersachsen Eyaleti'nin danışma önerilerini aşağıda bulabilirsiniz. Eyaletin sunduğu hizmet yelpazesi hakkında [www.service.niedersachsen.de](http://www.service.niedersachsen.de) sitesinde bilgi sahibi olabilir, çeşitli hizmetlerimizin yanısıra, burada, formları ve diğer yayınları da bulabilirsiniz.

### I. Eyalet hükümeti

Niedersachsen Eyalet hükümeti başbakan ile bakanlardan oluşur.

Başbakan eyalet parlamentosu tarafından gizli seçimde seçilir ve sonra bakanları tayin eder.

Şu anda eyalet başbakanı olan Christian Wulff, 9 bakanlı bir kabinenin başıdır. Başbakanlık ve bakanlıklar eyaletin en üst

makamları olarak idari yapıyı yönetirler. Şimdiki Ekonomi Bakanı Dirk Bode´dir. Bakanlığın başlıca görevi olumlu bir yatırım ortamı yaratılarak Niedersachsen´daki işletmelerin faaliyetleri için en uygun koşulların yaratılması, şirket kuruluşlarının ve şirketlerin desteklenmesi ve Niedersachsen´ın yatırım bölgesi olarak rekabet gücünün Avrupa ve tüm dünyada artırılmasıdır.

#### **Niedersächsische Staatskanzlei**

(Başbakanlık)

Planckstraße 2, 30169 Hannover

Tel.: 0049 511 120 0

Faks: 0049 511 120 6830

E-posta: [poststelle@stk.niedersachsen.de](mailto:poststelle@stk.niedersachsen.de)

[www.stk.niedersachsen.de](http://www.stk.niedersachsen.de)

#### **Niedersächsisches Ministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr**

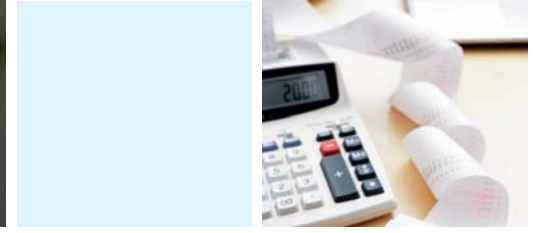
(Ekonomi Bakanlığı)

Am Friedrichswall 1, 30159 Hannover

Tel.: 0049 511 120 0

Faks: 0049 511 120 5772

E-posta: [www.mw.niedersachsen.de](http://www.mw.niedersachsen.de)



### II. Eyalet tarafından proje finansmanı ve desteklenmesi

#### **1. NBank, Niedersachsen Eyaleti Destek ve Yatırım Bankası**

NBank (Investitions- und Förderbank Niedersachsen GmbH) Niedersachsen´ın destek ve yatırım bankasıdır. Bankanın görevi kamu idaresinin kendisine sunduğu destek kaynaklarını özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin hizmetine sunmaktır. Şirket sermayesinin %50'si Niedersachsen Eyaleti'ne ait olup, eyalette yapılacak olan yatırımları mali açıdan destekleme amacıyla kurulmuştur. Bunun yanısıra Niedersachsen´daki işletmelerin uluslararası piyasada desteklenmeleri de ana amaçlardan birisidir. NBank, faaliyetlerine 01 Ocak 2004 tarihinde başlamıştır. Merkezi Hannover´de olup, Braunschweig, Lüneburg ve Oldenburg´ta şubeleri bulunmaktadır. Zanaatkar ve sanayi odaları, kurumlar ve belediyelerin kredi kurumları ile işbirliği, NBank´ın ana vasıflarını oluşturmaktadır.

NBank hem bilgi hem de belediyelerin,

eyaletin, federal hükümetin ve AB'nin sunduğu yardımcı programlar ve işletmelerin desteklenmesi hakkındaki imkanlar ile ilgili danışma sunmakta, hem de finansman imkanlarını işletmelerin faaliyetlerine göre ayarlamaktadır. NBank aynı zamanda işe yeni başlayan kişilere pazarlama ve kontrol hakkında danışma da sunmakta, meslek eğitiminin geliştirilmesi programlarını yönetmekte ve "Niedersachsen-Kredit" veya "işletme kurma koçluk programlarını" gerçekleştirmektedir.

#### **Investitions- und Förderbank Niedersachsen GmbH – NBank**

Beratungscenter Hannover

Günther-Wagner-Allee 12–14

30177 Hannover

Tel.: 0049 511 30031 333

Faks: 0049 511 30031 11333

E-posta: [beratung@nbank.de](mailto:beratung@nbank.de)

[www.nbank.de](http://www.nbank.de)

## 2. MB GmbH – Mittelständische Beteiligungsgesellschaft Niedersachsen (MBG)

(Alm.: Niedersachsen Komanditer Ortaklık Şirketi)

Girişimciler için Niedersachsen'da sözkonusu olabilecek destekleme kurumlarından birisi de orta ölçekli işletmeler ve küçük ölçekli işletmelere komanditer ortak olarak katılan Mittelständische Beteiligungsgesellschaft Niedersachsen, MBG dir.

Mittelständische Beteiligungsgesellschaft Niedersachsen MB GmbH  
Schiffgraben 33, 30175 Hannover  
Tel.: 0049 511 337 050  
Faks: 0049 511 335 0555  
E-posta: info@nbb-hannover.de  
www.nbb-hannover.de

## 3. NBB – Niedersächsische Bürgschaftsbank

(Alm.: Niedersachsen Garanti Bankası)

NBB Niedersachsen'daki orta ölçekli işletmelere gerekli olan başlama ve genişleme sermayesini tedarik etmeyi amaç edinmiş bir Niedersachsen ekonomi kurumudur. Kuruma ilişkin ayrıntılı bilgiyi internet sayfasında bulabilirsiniz.

Niedersächsische Bürgschaftsbank  
Niedersachsen  
Schiffgraben 33, 30175 Hannover

Tel.: 0049 511 337 050  
Faks: 0049 511 335 0555  
E-posta: info@nbb-hannover.de  
www.nbb-hannover.de

## 4. NORD/LB

NORD/LB Almanya'nın en büyük eyalet bankalarından biri olup, Niedersachsen, Sachsen Anhalt ve Mecklenburg Eyaletleri'ndeki 81 Sparkasse'nin merkez bankası görevlerini üstlenmiştir. Bu eyaletlerdeki belediyelerin yatırımlarını destekler. Ağırlıklı olarak Kuzey Almanya, Kuzey ve Doğu Avrupa'da faaliyet gösterir.

NORD/LB Norddeutsche Landesbank  
Girozentrale  
Friedrichswall 10, 30159 Hannover  
Tel.: 0049 511 361-0  
Faks: 0049 511 361-2502  
E-posta: info@nordlb.de  
www.nordlb.de

## III. Eyalet tarafından yatırım bölgesi ve dış ticaret desteği

Niedersachsen Eyaleti'nin halen doğrudan ve Hannoversche Beteiligungsgesellschaft üzerinden aralarında özel hukuka göre kurulmuş şirketler de olmak üzere takriben 50 şirkette komanditer ortaklığı bulunmaktadır. Eyaletin hissedarı bulunduğu şirketlerin görevi, önemli istihdam piyasasına, eyaletin ve yapısının geliştirilmesine ve ekonomi politikasının öngördüğü hedeflerin gerçekleştirilmesine katılmaktır.



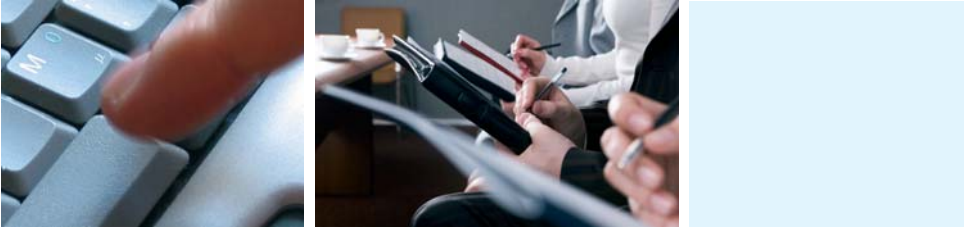
## 1. Niedersachsen Global GmbH – NGlobal

01 Ocak 2009 tarihinde "Niedersachsen Global" (NGlobal) eyaletin yeni bir kurumu olarak görevine başlamıştır. Yatırım bölgeleri idaresi, dış ticaret ve fuarların desteklenmesi de dahil olmak üzere yatırım bölgelerinin pazarlanması, görevlerinin odak noktasını oluşturmaktadır. Bu kuruluşa şimdiye kadar yatırım bölgeleri kuruluğu olan 'Investment Promotion Agency' (IPA) katılacaktır.

Yatırım bölgesi olarak Niedersachsen'a yatırımcıların kazanılmasının yanısıra ihracata yönelik çalışan kuruluşların başvurabileceği bir kurum olarak, danışma ve bunun paralelinde alınacak önlemlerle dış ülke tecrübesi olmayan şirketlere uluslararası piyasaya açılabilmesi için yardım etmek kuruluşun amacı olarak görülmektedir. Şimdiye kadar yatırım bölgesi Niedersachsen'ın desteklenmesi görevini üstlenmiş bulunan "Investment Promotion Agency IPA"yı bünyesine alması ile bu alandaki etkinliğini daha da arttıracaktır.

- Tanıtım reklamlı yatırım bölgesi pazarlanması (yatırım bölgesinin faydaları ile destekleri hakkında bilgi)
- Şirketlerin bulunup yerleştirilmesi
- Dış ülkelerde eyalet temsilciliklerinin yönetilmesi
- Dış ülkelere yapılacak delegasyon seyahatlerinin gerçekleştirilmesi ve koordinasyonu
- Dış ülkelere gelen delegasyonların bilgilendirilmesi
- İşbirliği borsalarının örgütlenmesi
- İç ve dış ülkelerdeki fuarlara katılımın örgütlenmesi. Örneğin "Dış Ticaret Günleri" nin örgütlenmesi ve eyaletin dünya sergileri veya 03 Ekim'de dış ülkelerde yapılan tanıtımlarda tanıtılması gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi.

Ekonomi Bakanlığı ile koordinasyon içinde, Niedersachsen Global ile Niedersachsen Eyaleti girişimcilerinin seyahatleri gelecekte artık birlikte gerçekleştirilecektir. Bu gibi seyahatler dış ülkelerde iş ilişkilerini başlatmak ve ekonomik durumu yerinde görebilmek için küçük ve orta ölçekli işletmeler açısından mükemmel bir fırsat oluşturmak-



tadır. Delegasyon seyahatlerine katılan işletmeler için işbirliği borsaları oluşturulmakta ve yabancı ülke işletmelerini inceleme fırsatları yaratılmaktadır. Planlanan seyahatler [www.n-global.de](http://www.n-global.de) internet sayfasında belirtilmekte olduğundan müracaatın buradan yapılması da mümkündür.

#### **Niedersachsen Global GmbH (NGlobal)**

Osterstraße 60, 30159 Hannover  
Tel.: 0049 511 897039-13  
Faks: 0049 511 897039-69  
E-posta: info@nglobal.de  
Internet: www.nglobal.de

*NGlobal – tüm dünyada temsilcilik ve ortak bürolar*

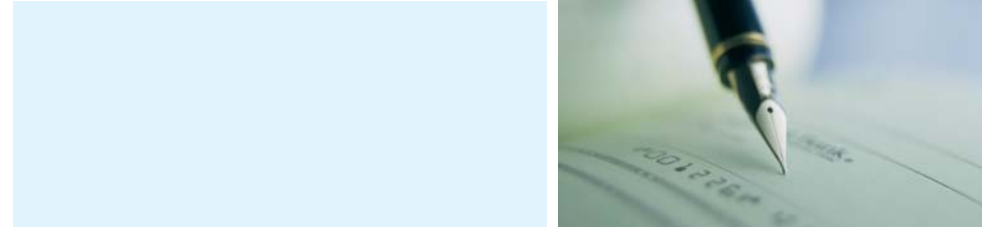
Dış ülkelerle ekonomik ilişkileri yoğunlaştırmak için eyalet tüm dünyada temsilcilikler açmıştır. 6 temsilciliğin yanısıra NGlobal diğer örgütlenmelerle birlikte 4 ortak büro da kurmuştur. Sözkonusu temsilcilikler eyalet idaresi tarafından iki sene boyunca pay oranınca finanse edilirken, genel örgütlenme Niedersachsen şirketleri tarafından karşılanmaktadır.

#### **2. Deutsche Management Akademie Niedersachsen – DMAN**

(Alm.: Niedersachsen Alman Şirket İdare Akademisi)

Deutsche Management Akademie Niedersachsen – DMAN 1989 senesinde kamuya faydalı kurum olarak kurulmuş olup, doğu – batı ekonomik ilişkilerinin gelişmesi için çalışmakta, bu doğrultuda şirket idarecilerini yetkinleştirici işbirliği idaresine ilişkin yetkinleştirici eğitimler düzenlemektedir. Hannover yakınlarındaki Celle şehrinde yapılan eğitimlerde branşlara özgü bilgiler pratiğe yakın bir şekilde öğretilmektedir. Eğitimler meslek stajları örgütleyerek, eğitici uzman personel göndererek ve doğuda ve batıdaki diğer şirketlerle ilişkileri sağlayarak destekleyen Niedersachsen işletmeleriyle sıkı bir işbirliği çerçevesinde düzenlenmektedir.

Akademi Alman ortak eyaletlerinin büyümesini destekleyip, şirketlerin başka şirketlerle ilişkiye geçmelerini sağlamaktadır. Niedersachsen Eyaleti'nin Moskova'daki temsilciğinde DMAN'ın da temsilciği bulunmaktadır.



#### **Deutsche Management Akademie Niedersachsen GmbH**

Schlossplatz 1, 29221 Celle  
Tel.: 0049 5141 973-0  
Faks: 0049 5141 973 200  
E-posta: info@dman.de  
www.dman.de

#### **IV. Odalar**

Danışma, ekonominin desteklenmesi ve Niedersachsen'daki işletmelerin ve kurucularının desteklenmesi konusunda Sanayi ve Ticaret Odaları ile Zanaatkarlar Odası önemli bir rol oynamaktadırlar.

Kanuni düzenlemeler nedeniyle yerel odalara üyelik tüm işletmeler için zorunludur. Odalar ekonomi sektörünün kendi mensupları için kurmuş olduğu kurumlar olup, aşağıda belirtilen hizmetleri sunarlar:

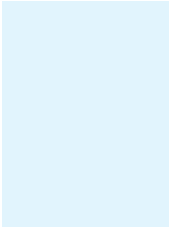
Belediyeler, eyaletler, federal ve AB düzeyinde kamuoyu görüşünün ve politikalarının görüş oluşturmalarını etkilerler, geçerli piyasa kurallarının oluşturulmasını sağlar-

lar, ürün ve hizmetleriyle şirketlerin hedeflerine ulaşmasında yardımcı olurlar, şirketleri lojistik, hukuk ve vergi hukuku, şirket kuruluşu, elektronik ticaret alanında destekler, yurtdışındaki satış yolları hakkında bilgilendirirler ve yabancı şirketlerle ilişkiye geçilmesinde yardımcı olurlar.

#### **1. Sanayi ve Ticaret Odaları (IHK)**

Alman Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği – DIHK'nın çatısı altında Alman Sanayi ve Ticaret Odaları ağı yurt içinde ve dışında genişletilmekte ve geçerli standartlar mükemmelleştirilmektedir. Şu anda 81 Sanayi ve Ticaret Odası, DIHK üyesidir.

Niedersachsen'da 7 Sanayi ve Ticaret Odası ile bazı temsilcilikler bulunmaktadır. Sanayi ve Ticaret Odaları neredeyse her gün örneğin "Genç girişimciler için hukuk, vergi ve örgütlenme" konulu bilgi toplantılarını tek başına veya işbirliği içinde düzenlemektedirler.



### **Industrie- und Handelskammer Braunschweig**

Brabantstraße 1, 38100 Braunschweig  
Tel.: 0049 531 4715-0  
Faks: 0049 531 4715-299  
E-posta: postmaster@braunschweig.ihk.de  
www.braunschweig.ihk.de

### **Industrie- und Handelskammer Hannover**

Schiffgraben 49, 30175 Hannover  
Tel.: 0049 511 3107-0  
Faks: 0049 511 3101-333  
E-posta: info@hannover.ihk.de  
www.hannover.ihk.de

### **Industrie- und Handelskammer Lüneburg / Wolfsburg**

Am Sande 1, 21335 Lüneburg  
Tel.: 0049 4131 742424  
Faks: 0049 4131 742180  
E-posta: service@lueneburg.ihk.de  
www.ihk24-lueneburg.de

### **Oldenburgische Industrie- und Handelskammer**

Moslestraße 6, 26122 Oldenburg  
Tel.: 0049 441 2220-0  
Faks: 0049 441 2220-111  
E-posta: infocenter@oldenburg.ihk.de  
www.ihk-oldenburg.de

### **Industrie- und Handelskammer Osnabrück-Emsland**

Neuer Graben 38, 49074 Osnabrück  
Tel.: 0049 541 353-0  
Faks: 0049 541 353-122  
E-posta: ihk@osnabrueck.ihk.de  
www.osnabrueck.ihk.de

### **Industrie- und Handelskammer für Ostfriesland und Papenburg**

Ringstraße 4, 26721 Emden  
Tel.: 0049 4921 8901  
E-posta: info@emden.ihk.de  
www.ihk-emden.de

### **Industrie- und Handelskammer Stade für den Elbe-Weser-Raum**

Am Schäferstieg 2, 21680 Stade  
Tel.: 0049 4141 524-0  
Faks: 0049 4141 524-111  
E-posta: info@stade.ihk.de  
www.stade.ihk.de

### **2. Zanaatkarlar Odaları**

Zanaatkarlar Odaları özellikle küçük ölçekli işletmelere kapsamlı hizmet sunar. Üye çıkarlarının idaresi ve temsilinin yanısıra Zanaatkarlar Odaları kendilerini hizmet sektörünün bir parçası olarak da görür. Üye olan işletmelere bu doğrultuda kapsamlı hukuki danışma ve çevre koruması hakkında geniş bilgi sunulur. Yaşlılık nedeniyle işletmenin devri ve yeni işletme açma konularında da danışma arayan kişilere kapsamlı danışma sunulur. Niedersachsen'daki Zanaatkarlar Odaları federal ve AB düzeyinde merkezi örgütlenmeleri olan ve merkezi Berlin'de bulunan "Zentralverband des deutschen Handwerks" tarafından temsil edilir.

### **Handwerkskammer Hannover**

Berliner Allee 17, 30175 Hannover  
Tel.: 0049 511 34859-0  
Faks: 0049 511 34859-32  
E-posta: info@hwk-hannover.de  
w.hwk-hannover.de

### **3. Diğer Odalar**

Bunun yanısıra üye olunması zorunlu olan mimar, mühendis ve eczacılar odası ve avukatlar barosu gibi bir dizi başka meslek kuruluşu daha mevcuttur. Odaların danışma ve eğitim faaliyetleri büyüklüklerine göre değişir.

### **V. Birlikler ve sektörlerin oluşturduğu birleşimler**

Farklı branşlardan küçük ve orta ölçekli işletmelerin birleşme imkanı mevcuttur. Sözkonusu birleşimler üyelerini destekler ve onların çıkarlarını bölgesel öz idare ve eyaletler düzeyinde temsil eder.

### **VI. Bölgesel ekonomi destekleme kuruluşları**

Niedersachsen'da aralarında yabancı işletmeler için mükemmel tekliflerin sunulduğu bölgesel ekonomi destekleme kuruluşları mevcuttur. Burada örnek olarak 'Plug & Work' adı altında Hannover ilçesi sınırları içinde kurma, büyüme ve yerleştirme konularında bir dizi hizmet sunan Hannover-Impuls kuruluşunu belirtmek istiyoruz.

### **HannoverImpuls GmbH**

Vahrenwalder Straße 7, 30165 Hannover  
Tel.: 0049 511 300333-0  
Faks: 0049 511 300333-99  
E-posta: info@hannoverimpuls.de  
www.hannover.impuls.de



## VII. Yatırım bölgesi aranması KomSIS

Kommunales Standort-Informationen-System Niedersachsen (Alm.: Niedersachsen Belediyeleri Bilgilendirme Sistemi) – KomSIS, Niedersachsen’da 400’ü aşkın ilçe ve şehir idaresi tarafından birlikte kurulan ekonomik ağırlıklı bir portal olup, Niedersachsen eyaletindeki şehirlerde yatırım bölgesi arayan şirketlerin ücretsiz ve rahat bir şekilde doğrudan yetkili kişilerle ilişkiye geçmelerini sağlar.

Bu portal yatırım bölgeleri hakkında hızlı ve karşılaştırmalı bilgi sunduğundan, yerli ve yabancı yatırımcılar için büyük kolaylık sağlar. Detaylı bilgileri [www.komsis.de](http://www.komsis.de) sayfasında bulabilir, [info@komsis.de](mailto:info@komsis.de) adresinden irtibat sağlayabilirsiniz.

## VIII. Fuarlar

Hannover Almanya’nın önde gelen ve en büyük alanına sahip olan bir fuar şehridir. Hannover Sanayi Fuarı Almanya’nın en büyük sanayi fuarı olup, CeBIT bilgisayar ve bilgi teknolojisi fuarı kendi alanında dünyanın en büyük fuarıdır.

Deutsche Messe AG iç ve dış ülkelerde fuar ve sergileri planlayarak gerçekleştirir. Fuarlarda ürünlerini sergilemeyi arzu eden şirketlere Deutsche Messe AG, kapsamlı danışma ve fuar hizmetleri sunar.

### Deutsche Messe AG

Messegeleände, 30521 Hannover  
Tel.: 0049 511 89-0  
Faks: 0049 511 89-32626  
E-posta: [www.messe.de](http://www.messe.de)

No one loves your business  
as much as you.  
But we’re a close second.

[www.nglobal.com](http://www.nglobal.com)



**Niedersachsen**

German for Business.